

RADA MIEJSKA
w Kętrzynie

Załącznik do Uchwały Nr XVI/128/2019

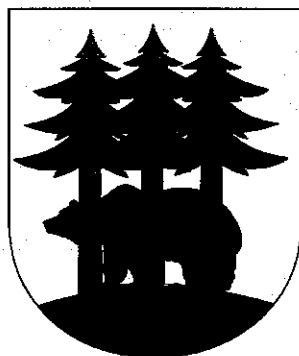
Rady Miejskiej Kętrzyn

z dnia 26 września 2019r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA KĘTRZYN NA LATA 2019-2025

AKTUALIZACJA

Miasto Kętrzyn
ul. Wojska Polskiego 11
11-400 Kętrzyn

Kętrzyn 2019

SPIS TREŚCI.

1.	Wykaz skrótów	3
2.	Wstęp	4
3.	Podstawy prawne Strategii	4
3.1.	Zgodność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi	5
3.2.	Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej Unii Europejskiej	8
3.3.	Metody i techniki pracy nad aktualizacją Strategii	8
4.	Diagnoza demograficzna miasta Kętrzyn	8
5.	Diagnoza obszaru polityki społecznej w mieście Kętrzyn	12
5.1.	Uwagi ogólne	12
5.2.	Pomoc społeczna w mieście Kętrzyn	12
5.3.	Problemy społeczne Miasta	17
5.3.1.	Bezrobocie	17
5.3.2.	Klub Integracji Społecznej w Kętrzynie	20
5.3.3.	Dzieci i młodzież	22
5.3.4.	Rodzina	23
5.3.5.	Seniorzy	25
5.3.6.	Osoby niepełnosprawne	28
5.3.7.	Osoby uzależnione	35
5.3.8.	Bezdomni	37
5.3.9.	Osoby bezradne	38
6.	Analiza SWOT	40
7.	Cele Strategii oraz prognozowane zmiany wynikające z założeń	41
7.1.	Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kętrzyn na lata 2019-2025	41

7.1.1.	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia	41
7.1.2.	Doskonalenie systemu wsparcia dzieci i młodzieży w rodzinach dysfunkcyjnych	43
7.1.3.	Organizacja systemu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym i wymagającym wsparcia	45
7.1.4.	Tworzenie osobom niepełnosprawnym, długotrwale lub ciężko chorym oraz starszym warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej na miarę ich możliwości i potrzeb	47
7.1.5.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	49
7.1.6.	Rozwijanie gminnego systemu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	50
7.1.7.	Rozwój form integracji społecznej grup wrażliwych ze społecznością lokalną	53
8.	Realizacja Strategii	55
8.1.	Koordinacja Strategii	55
8.2.	Finansowanie Strategii	55
8.3.	Monitoring i ewaluacja Strategii	56
8.4.	Podsumowanie	58
9.	Spis tabel	60

1. WYKAZ SKRÓTÓW:

Skrót	Nazwa
AA	Anonimowi Alkoholicy
BDL	Bank Danych Lokalnych
CIS	Centrum Integracji Społecznej
DPS	Dom Pomocy Społecznej
FEAD	Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GPPiRPAoPN	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
GPPwRoOPwR	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IPS	Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej
KIS	Klub Integracji Społecznej
KPP	Komenda Powiatowa Policji
KTBS	Kętrzyńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
KTk	Kętrzyńska Telewizja Kablowa
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
KCK	Kętrzyńskie Centrum Kultury
MOSiR	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NK	„Niebieska Karta”
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OZPS	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
PARPA	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
PCE	Powiatowe Centrum Edukacyjne
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PDD	Powiatowy Dom Dziecka
PEFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PLU	Poradnia Leczenia Uzależnień
PPP	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RPO	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
UM	Urząd Miasta
ZI	Zespół Interdyscyplinarny

2. WSTĘP

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w którym równorzędnym partnerem administracji samorządowej powinny być organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego (organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe, podmioty gospodarcze).

Niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji zadań z zakresu polityki społecznej są: rzetelna diagnoza rzeczywistych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działań. Odpowiedzią na te postulaty jest niniejsza Strategia.

Celem głównym Strategii jest stworzenie wszystkim mieszkańcom Kętrzyna warunków do aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę ich potrzeb i możliwości.

Zaplanowane działania skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju funkcjonującego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu instytucji i organizacji pozarządowych, organizacji i realizacji profesjonalnych rozwiązań problemów społecznych, aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wyłączeniem społecznym oraz edukacji społecznej.

W celu realizacji działań niezbędne jest stałe, systematyczne diagnozowanie problemów społecznych, a także dążenie do profesjonalnego i sprawnego działania oraz współpracy służb społecznych.

Planowane w Strategii działania przewidują znaczny udział, poza jednostkami Gminy oraz innymi instytucjami publicznymi, partnerów społecznych – organizacji pozarządowych, społeczności lokalnej zaangażowanej w pracę wolontariacką.

Podstawą do wyznaczenia celów i działań Strategii była ilościowa analiza problemów społecznych za lata 2016–2018.

3. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, zgodnie z ustawą, powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Strategia zgodna jest z następującymi aktami prawnymi, regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
 - ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 - ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
 - ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
 - ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
 - ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
 - ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - ustawą z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych,
 - ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
 - ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
 - ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
 - ustawą z dnia 23 października 2018 r. o solidarnościowym funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych,
 - Rozporządzeniem Rady Ministrów z 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”,
 - Uchwałą nr 80 Rady Ministrów z 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry Start”,
- a także innych ustaw, programów rządowych, regulacji i aktów wykonawczych.

3.1. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kętrzyn zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi, wśród których wskazać można:

1. Narodowa Strategia Integracji Społecznej - dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej. Cele pracy nad strategią określono jako pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego 6 modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Realizacja konkretnych działań prowadzić ma do następujących efektów:

- a) dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- b) rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- c) modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- d) wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kętrzyn zgodne są z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej określonymi jako:

- a) wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- b) poprawa jakości kształcenia na poziomie szkół podstawowych;
- c) upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- d) rekompensowanie deficytu rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- e) radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- f) ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- g) ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- h) zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- i) zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- j) zwiększenie liczby uczestników w Aktywnej Polityce Rynku Pracy – ALMP (z ang. Active Labour Market Policy);
- k) upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
- l) wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności.

2. Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku. Cel główny Strategii Polityki to: „Osoby i rodziny z województwa Warmińsko-Mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej.”

W ramach celu głównego Strategii przyjęto cztery zasadnicze priorytety odpowiadające głównym obszarom problemowym w regionie;

- a) prawidłowo funkcjonująca rodzina,
- b) wzmacnianie integracji społecznej,
- c) wspieranie aktywności i mobilności zawodowej oraz edukacyjnej osób bezrobotnych,
- d) rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

3. Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego określająca priorytetowe dziedziny, których rozwój wpłynie na poprawę wizerunku województwa warmińsko-mazurskiego, jak i na wzrost standardu życia jego mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kętrzyn zgodna jest z celem głównym Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który zapisany jest jako Rozwój Warmii i Mazur na rzecz spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej w jednoczącej się Europie. Ponadto wpisuje się w priorytet Restrukturyzacja obszarów miejskich. W zakresie celów strategicznych koresponduje z celami strategicznymi:

- a) lepsza infrastruktura społeczna,
- b) podniesienie poziomu wykształcenia.

Ponadto dokument wpisuje się w priorytet zapisany w Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako: Atrakcyjność zamieszkania i realizuje cel strategiczny Zapewnione bezpieczeństwo socjalne i infrastruktura socjalna sprzyjająca aktywizacji i zapobiegająca marginalizacji społecznej. Efektem realizacji tego celu będzie zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, zdolności do uzyskania pracy, a tym samym zmniejszenie wydatków finansowych ze środków publicznych.

4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2011 – 2020.

W dokumencie zidentyfikowano cztery obszary wymagające szczególnego wsparcia: dziecko i rodzina, niepełnosprawni (w tym seniorzy), bezrobocie, organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kętrzyn ujmuje wszystkie wymienione w niej obszary wymagające wsparcia, identyfikując także bezdomnych i bezradnych jako wyodrębnione jednostki.

5. Strategia rozwoju miasta Kętrzyn do roku 2025. Na podstawie analizy danych zastanych, wyników spotkań warsztatowo-konsultacyjnych oraz badań społecznych zostały opracowane cele priorytetowe, szczegółowe kierunki działań i zadania realizacyjne, które wyznaczają schemat rozwoju miasta oraz sposoby dążenia do osiągnięcia zakładanej misji i wizji. Przy określaniu celów priorytetowych uwzględnione zostały uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne. Cele priorytetowe dotyczą spraw, co do których władze samorządowe i partnerzy społeczni mogą podejmować autonomiczne działania.

3.2. PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE PLANOWANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

Strategia Lizbońska, a zwłaszcza jej konkretyzacja określona w Celach Nicejskich, sformułowanych jako:

- a) Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich,
- b) Zapobieganie ryzyku wykluczenia,
- c) Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych),
- d) Mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

3.3. METODY I TECHNIKI PRACY NAD AKTUALIZACJĄ STRATEGII

Podczas pracy nad aktualizacją strategii wykorzystano zróżnicowane metody i techniki projektowe i badawcze. W pierwszym etapie prac przeprowadzono analizę obowiązujących obecnie dokumentów strategicznych funkcjonujących na terenie Kętrzyna. Przeanalizowano stosowalność tych dokumentów w wymiarze praktycznym oraz wymagania państwa wobec instytucji odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej na terenie Miasta.

Podczas przeprowadzania diagnozy sytuacji społecznej w Kętrzynie opierano się na analizie danych ilościowych i jakościowych pozyskanych z ogólnodostępnych baz danych, jak na przykład z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz bezpośrednio od przedstawicieli urzędów i instytucji powiązanych z realizacją polityki społecznej na poziomie gminy, powiatu.

Diagnoza została sformułowana na podstawie analizy danych zastanych, przy czym głównym źródłem informacji były dane udostępnione przez jednostki administracji samorządowej. Analiza obejmowała aktualne dane (nie starsze niż 3 lata).

Wykorzystane zostały również dane z innych źródeł, w tym:

- wyniki ankiet przeprowadzonych wśród osób niepełnosprawnych, które odzwierciedlały potrzeby ww. grupy w zakresie działań z zakresu polityki społecznej. Ankiety przeprowadzono w: Warsztatach Terapii Osób Niepełnosprawnych, Środowiskowym Domu Samopomocy, Uniwersytecie III Wieku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

4. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA MIASTA KĘTRZYN

Miasto Kętrzyn położone jest w powiecie kętrzyńskim zlokalizowanym w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego.

Miasto Kętrzyn zajmuje powierzchnię 1.056 ha zamieszkaną przez 27.366 osoby – mieszkańców Miasta. Gęstość zaludnienia w mieście wynosi 2.591 osób na 1 km², wysokość 100 m n.p.m. (BDL GUS rok 2018).

Tabela 1. Populacja w mieście Kętrzyn w latach 2016 - 2018

ROK	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2016	14 383	13 110	27 493
2017	14 423	13 055	27 478
2018	14 383	12 983	27 366

Źródło: BDL GUS

W ostatnich latach zauważa się spadek liczby ludności, co może być efektem ujemnego przyrostu naturalnego.

Tabela 2. Przyrost naturalny w latach 2016-2018

ROK	Urodzenia	Zgony	Przyrost %
2016	236	308	-2,61
2017	244	314	-2,55
2018	195	307	-1,09

Źródło: BDL GUS

Czynnikiem równie ważnym jest saldo migracji, które w roku 2018 w Kętrzynie wynosiło -78. Nie bez znaczenia jest również saldo migracji wewnętrznej, w roku 2018 wynosiło -39, czyli o 20 więcej w porównaniu z rokiem 2017. W latach poprzednich saldo to było również bardzo wysokie. W roku 2018 powiększyło się również saldo migracji zagranicznej do -39.

Tabela 3. Saldo migracji w mieście Kętrzyn w latach 2016 - 2018

Migracja	2016	2017	2018
Saldo migracji	-94	18	-78
Saldo migracji wewnętrznej	-97	19	-39
Zameldowania w ruchu wew.	216	320	286
Wymeldowania w ruchu wew.	320	309	325
Saldo migracji zagranicznych	3	-1	-39
Zameldowania z zagranicy	10	7	6

Wymeldowania z zagranicy	7	8	45
--------------------------	---	---	----

Źródło: BDL GUS

Jest to zjawisko dość niepokojące, co oznacza pozostawanie w mieście osób w wieku przedprodukcyjnym lub poprodukcyjnym niekorzystnie wpływającym na rozwój miasta. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wynosi w Kętrzynie w roku 2018 - 23,9% i jest o 1,5 punktu procentowego wyższy od danych z roku 2016. Odsetek ludności najmłodszej, w wieku przedprodukcyjnym, wynosi w Kętrzynie w roku 2018 - 16,4% i jest wyższy o 0,4 punktu procentowego od danych z roku 2016. Oznacza to, że pomimo wzrostu populacji osób najmłodszych, procesy starzenia lokalnej społeczności Kętrzyna przebiegają dość wyraźnie (tab. nr 4).

Tabela 4. Struktura mieszkańców wg ekonomicznych grup ludności w mieście Kętrzyn w latach 2016-2018

Jednostka terytorialna	Wiek	Lata		
		2016	2017	2018
Kętrzyn	przedprodukcyjny	16,00	16,3	16,4
	produkcyjny	61,6	60,5	59,7
	poprodukcyjny	22,4	23,2	23,9

Źródło: BDL GUS

Pogłębiona analiza wielkości przyrostu naturalnego w Kętrzynie pozwala stwierdzić, że miasto cechuje niski poziom tego wskaźnika w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców. Przewaga zamieszkałej ludności w Kętrzynie to osoby będące w związku małżeńskim, obserwuje się również wzrost zawierania małżeństw w stosunku do roku 2017.

Tabela 5. Liczba małżeństw zawartych w Kętrzynie w latach 2016 – 2018

ROK	Liczba zawartych małżeństw
2016	129
2017	115
2018	120

Źródło: BDL GUS

Podobnie jak większość miast w województwie warmińsko-mazurskim Kętrzyn charakteryzuje przewaga liczby kobiet w strukturze demograficznej mieszkańców (wskaźnik feminizacji wynosi na każde 100 kobiet – 90 mężczyzn, współczynnik maskulinizacji wynosi na każde 100 mężczyzn – 111 kobiet – (BDL GUS rok 2018). Tab. nr 6.

Tabela 6. Biologiczne grupy wiekowe

Łudność 0 – 14 lat	13,6%	
Kobiety – 12,5%		Mężczyźni – 14,8%
Łudność 15 – 64 lata	64,00%	
Kobiety – 57,6%		Mężczyźni – 71,00%
Łudność 65 lat i więcej	22,4%	
Kobiety – 29,9%		Mężczyźni – 14,2%

Źródło: BDL GUS

Należy również zwrócić uwagę na ochronę zdrowia w mieście Kętrzyn.

W roku 2018 w mieście zlokalizowanych było 8 przychodni na 10.000 mieszkańców. W latach 2016 – 2018 wzrosła dostępność do przychodni – dynamika wzrostu wyniosła w tym okresie 114%. Z przychodni na terenie miasta mogą korzystać również mieszkańcy przyległych gmin np. gmina wiejska Kętrzyn.

Tabela 7. Liczba przychodni w mieście Kętrzyn w latach 2016 - 2018

Jednostka	Liczba przychodni na 10.000 mieszkańców			
	2016	2017	2018	Dynamika
				%
Miasto Kętrzyn	7	7	8	114

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba porad ogólnodostępnych na 1.000 mieszkańców w roku 2018 w mieście Kętrzyn wyniosła 5717,8, co oznacza wzrost w porównaniu do roku 2016 o 279 porad.

Tabela 8. Porady ogólnodostępne (lekarz podstawowej opieki zdrowotnej i lekarz rodzinny) na 1.000 mieszkańców

Jednostka	2016	2017	2018
Miasto Kętrzyn	5 438,8	5549,0	5717,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie miasta działa Szpital Powiatowy, w którym znajdują się poradnie przyszpitalne.

Mimo, że dostępność do przychodni wzrasta, problem stanowi niewystarczająca dostępność do usług lekarzy specjalistów, jak również długi czas oczekiwania na wizytę.

Podsumowując charakterystykę demograficzną struktury ludności miasta Kętrzyna należy zwrócić uwagę na kilka istotnych z punktu widzenia usług społecznych kwestii: spadek liczby ludności, ujemny przyrost naturalny, wskaźnik urodzeń na 1.000 mieszkańców, ujemne saldo migracji, udział osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności, relatywnie niski udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w strukturze mieszkańców.

5. Diagnoza Obszaru Polityki Społecznej w Mieście Kętrzyn

5.1. Uwagi Ogólne

Zadania związane z realizacją działań na rzecz osób zagrożonych marginalizacją społeczną oraz wykluczonych społecznie są w Polsce uregulowane przez ustawy oraz indywidualne uchwały, podejmowane na poziomie gminy, powiatu oraz województwa. Wśród nich najistotniejszym aktem prawnym jest *ustawa o pomocy społecznej*. Konsekwencją podejmowanych reform i zmian, jakie przyjęto w realizowaniu polityki społecznej kraju na przestrzeni ostatnich lat oraz poprzez dostosowywanie polskiego prawodawstwa do standardów unijnych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, było opracowanie jednolitego tekstu ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o *pomocy społecznej*.

Zgodnie z rozumieniem ww. ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust. 1). Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi (art. 2 ust. 2).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 4 *ustawy o pomocy społecznej*, osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

5.2 Pomoc społeczna w mieście Kętrzyn

Organizacją pomocy społecznej na terenie miasta Kętrzyn zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, zatrudniający 46 osoby (stan na dzień 31.12.2018 r.). W strukturze organizacyjnej MOPS

funkcjonują następujące komórki: Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, Dział Dodatków Mieszkaniowych, Dział Pomocy Instytucjonalnej i Usług, Dział Finansowo-Księgowy, Dział Stypendiów, Świadczeń, Dokumentacji, Analiz i Sprawozdawczości, Klub Integracji Społecznej, Dział Kadr i Administracji oraz GKRPA, ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Do najczęstszych problemów społecznych, a tym samym powodów, z jakimi mieszkańcy Miasta zgłaszają się o przyznanie pomocy przez MOPS należy ubóstwo, a także bezrobocie. Łączna liczba rodzin ubiegających się o pomoc z tego tytułu w 2018 r. wynosiła 1 366 rodzin, co w sumie obejmowało 2 409 osób, czyli blisko 8,8 % mieszkańców miasta (liczba mieszkańców Miasta Kętrzyn na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 27 366).

Dość często z pomocy społecznej korzystają osoby niepełnosprawne i borykające się z długotrwałą chorobą. Kolejną przyczyną sięgania po pomoc społeczną jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i uzależnienie od alkoholu. Powody ubiegania się o pomoc społeczną przez mieszkańców Kętrzyna nie ulegają znaczącej zmianie w ostatnich latach.

Tabela 9. Powody przyznania pomocy społecznej klientom MOPS w Kętrzynie w latach 2016 - 2018

	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	1068	2116	874	1623	745	1 318
Bezradność	45	46	45	46	42	42
Potrzeba ochrony macierzyństwa	136	627	102	455	88	409
Bezrobocie	806	1828	613	1317	509	1 092
Niepełnosprawność	541	867	539	848	507	765
Długotrwała lub ciężka choroba	472	742	506	805	515	760
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego, w tym:	177	525	119	324	100	289
- rodziny wielodzietne	7	32	1	7	2	9
- alkoholizm	207	265	159	246	240	205
- przemoc w rodzinie	20	55	37	95	24	75
Narkomania	13	18	15	18	10	10

Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	22	24	9	12	10	10
---	----	----	---	----	----	----

źródło: Sprawozdanie z działalności MOPS w Kętrzynie na rok 2018

Oprócz świadczeń z zakresu pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje również swoim podopiecznym pomoc w postaci świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, stypendiów, usług opiekuńczych oraz umieszczenia w domach pomocy społecznej. Ponadto istnieje możliwość korzystania ze stołówki MOPS, przy czym odpłatność za posiłki jest uzależniona od sytuacji materialnej osób. Przy MOPS działa również:

- Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin w kryzysie, w którym można uzyskać poradę prawnika, psychologa czy psychoterapeuty,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się profilaktyką uzależnień w mieście Kętrzyn i kierowaniem osób uzależnionych na leczenie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zajmujący się problematyką przemocy w rodzinie i pracą z ofiarą oraz sprawcą przemocy.
- Klub Integracji Społecznej, który realizuje działania ukierunkowane na reintegrację społeczną i zawodową osób długotrwale bezrobotnych będących klientami pomocy społecznej, osób bezdomnych i innych osób dotkniętych dysfunkcjami mieszkańców Miasta Kętrzyn poprzez edukację i reintegrację personalną, zawodową i społeczną,
- Mieszkanie Chronione dla osób niepełnosprawnych oraz mieszkanie dla osób ze schorzeniami psychicznymi – mieszkania te są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Wydatki MOPS na realizację zadań wynikających z *ustawy o pomocy społecznej* na przestrzeni trzech lat kształtują się następująco:

Tabela 10. Wydatki MOPS

Zadania MOPS	2016	2017	2018
własne	9 248 359,11	9 038 021,72	8 951 141,54
zlecone	21 094 273,81	34 151 147,92	25 467 535,77

źródło: Sprawozdanie z działalności MOPS w Kętrzynie

Realizując swoje zadania MOPS kooperuje także z innymi podmiotami w obszarze rozwiązywania problemów polityki społecznej w mieście Kętrzyn. Do podmiotów tych, należą:

- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Olsztynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień od Alkoholu,
- samorząd Miasta i sąsiednich gmin,
- Centrum Szkolenie Straży Granicznej,
- Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Kętrzyńska Rada Seniorów,
- Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej,
- organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe i inne.

Do instytucji świadczących pomoc społeczną o zasięgu lokalnym na terenie miasta Kętrzyn należą ponadto:

- świetlice terapeutyczne,
- świetlice środowiskowe,
- punkty konsultacyjno-informacyjne,
- Środowiskowy Dom Samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kętrzynie jest samodzielną jednostką organizacyjną gminy, działającą w formie jednostki budżetowej. Dom przeznaczony jest dla 60 osób powyżej 18 roku życia (obojsza płci):

- a) przewlekłe psychicznie chorych (typ A),
- b) niepełnosprawnych intelektualnie (typ B),
- c) wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ C),
- d) z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu (typ D).

Dom jest placówką dziennego pobytu funkcjonującą co najmniej 5 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) po 8 godzin dziennie od 7:30 – 15:30.

Zajęcia z uczestnikami są prowadzone co najmniej przez 6 godzin dziennie, pozostały czas jest przeznaczony na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć, uzupełnienie dokumentacji, zapewnienie opieki uczestnikom w trakcie dowożenia na zajęcia lub odwożenia do miejsca zamieszkania.

Celem działalności Domu jest zapewnienie uczestnikom wsparcia społecznego pozwalającego na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Kętrzynie prowadzone są usługi, które w szczególności obejmują:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu,
- trening umiejętności komunikacyjnych,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- poradnictwo psychologiczne,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- niezbędną opiekę,
- terapię ruchową, w tym: zajęcia sportowe, turystykę i rekreację,
- inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

Dom zapewnia, w szczególności uczestnikom z zaburzeniami zachowań lub niepełnosprawnością fizyczną, usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsca zamieszkania lub z innego miejsca uzgodnionego z kierownikiem domu i odwożenia po zajęciach.

Dom umożliwia uczestnikom skierowanym na pobyt dzienny spożywanie gorącego posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego.

Mieszkańcy miasta Kętrzyn mogą także korzystać z oferty instytucji świadczących pomoc rodzinie, których zakres oddziaływania ma wymiar ponadgminny. Należą do nich:

- Dom Pomocy Społecznej w Kętrzynie dla osób przewlekle somatycznie chorych na 88 miejsc,
- Powiatowy Dom Dziecka w Reszlu na 30 miejsc,
- Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie na 14 miejsc,
- Dom dla Bezdomnych w Arklitach oraz Dom Samotnych Matek z Dziećmi "KOTANEK" w Sławoszach prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu.. Ponadto w powiecie kętrzyńskim działa szereg instytucji działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie w przezwyciężeniu trudności życiowych:
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie,

- Zespół Poradnictwa Specjalistycznego w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie (psycholog, pedagog, prawnik, pracownik socjalny, socjoterapeuta, mediator),
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie,
- świetlice środowiskowe,
- organizacje pozarządowe.

Tabela 11. Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej w mieście Kętrzyn

	2016		2017		2018	
	Kwota	%	Kwota	%	Kwota	%
Ogółem wydatki	18 185 899	100	19 771 680	100	22 332 483	100
Przeciwdziałanie narkomanii	10 000	0,1	9 400	0,1	6 450	0,1
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	429 532	2,5	557 839	2,8	722 862	3,2
Domy pomocy społecznej	594 962	3,3	657 602	3,3	679 760	3,00
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	-	-	-	-	-	-
Wspieranie rodziny	189 103	1	31 431	0,2	916 479	4,1
Świadczenie rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego	9 146 945	50	9 935 350	50,2	10 072 952	45,1
Składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z opieki zdrowotnej	221 203	1,3	233 004	1,2	226 804	1,00
Zasiłki i pomoce w naturze	1 500 063	8,3	1 283 477	6,5	1 161 619	5,2
Dodatki mieszkaniowe	1 078 374	6	906 978	4,6	789 169	3,5
Zasiłko stałe	1 548 940	8,5	1 546 271	7,8	1 378 150	6,2
Ośrodek Pomocy Społecznej	2 023 179	11	2 076 402	10,5	2 273 376	10,2
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	443 598	2,5	627 166	3,2	697 048	3,1
Pozostała działalność, w tym: klub integracji społecznej, Warsztaty terapii zajęciowej, program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania – wkład gminy”	1 000 000	5,5	1 011 360	5,1	914 897	4,1
Złobki	-	-	484 239	2,5	2 038 636	9,1
Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	-	-	45 401	0,2	150 041	0,7
Pomoc materialna dla uczniów	-	-	365 850	1,8	304 040	1,4

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2017, 2018 dla Gminy Kętrzyn, MOPS w Kętrzynie

5.3 Problemy społeczne Miasta

5.3.1 Bezrobocie

Do grupy osób bezrobotnych należą nie tylko osoby bez pracy i jej poszukujące, ale też niepracujące i nieposzukujące pracy (osoby biernie zawodowo). Wśród obu tych grup zachodzi duże zróżnicowanie sytuacji poszczególnych osób, ponieważ znajdują się tam bezrobotni w krótkim i długim okresie, bezrobotni młodzi i starsi itd. oraz w wypadku biernych zawodowo: rodzice zajmujący się dziećmi albo innymi osobami wymagającymi opieki, niezdolni do pracy w wieku produkcyjnym z powodu długotrwałej choroby lub niesprawności. Bezrobocie wywołuje szereg negatywnych zjawisk, problemów społecznych i indywidualnych m.in. ubóstwo, bezradność, problemy z substancjami uzależniającymi, choroby psychofizyczne, izolacja społeczna, ograniczenie, a w skrajnych wypadkach zaniechanie uczestnictwa w życiu społecznym, politycznym i kulturalnym, wreszcie dyskomfort psychiczny i poczucie beznadziejności. Skutki bezrobocia nie są jednak takie same dla wszystkich. Różnicują je płeć, wiek, poziom kwalifikacji i inne cechy osoby bezrobotnej. Bezrobocie jest dotkliwe nie tylko dla osób pozostających bez pracy, lecz także dla ich rodzin, w funkcjonowaniu których dochodzi do poważnych zakłóceń.

Sytuację na rynku pracy przede wszystkim obrazuje liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Kętrzyn: na dzień 31.12.2018r.

Tabela 12. Bezrobotni zarejestrowani w mieście Kętrzyn w latach 2016-2018

	Bezrobotni zarejestrowani		Z prawem do zasiłku		Procent z prawem do zasiłku
	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	
Stan na 31.12.2016					
Ogółem	4574	2294	714	333	15,60
Miasto Kętrzyn	1468	716	279	138	19,00
Stan na 30.06.2017					
Ogółem	3526	1803	511	249	14,49
Miasto Kętrzyn	1134	559	207	101	18,25
Stan na 31.12.2017					
Ogółem	3461	1766	538	261	15,54
Miasto Kętrzyn	1099	536	206	102	18,74
Stan na 30.06.2018					
Ogółem	3149	1654	456	223	14,48
Miasto Kętrzyn	1013	505	187	102	18,46
Stan na 31.12.2018					
Ogółem	3471	1770	580	282	16,71

Miasto Kętrzyn	1092	519	225	117	20,60
----------------	------	-----	-----	-----	-------

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie

Tabela 12 przedstawia ilość bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Kętrzyn w latach 2016-2018 w rozbiciu na bezrobotnych z prawem do zasiłku oraz płeć. Największa ilość bezrobotnych na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 1468 osób, w tym 716 stanowiły kobiety, z tego 138 z prawem do zasiłku. Na dzień 30.06.2018 r. zmniejszyła się ilość bezrobotnych, tj. 1013 osób, w tym 505 stanowiły kobiety, z tego 187 z prawem do zasiłku.

W 2018 roku MOPS udzielił pomocy 509 rodzinom i 1092 osobom z powodu bezrobocia, co stanowi ok. 37 % wszystkich rodzin korzystających z pomocy Ośrodka.

Pomoc społeczna osobom bezrobotnym polega głównie na:

- tworzeniu sprzyjających warunków dla pracodawców organizujących nowe, stałe miejsca pracy w celu zmniejszenia liczby osób, które są bezrobotne i mają trudności w uzyskaniu stałej pracy;
- opracowaniu na poziomie gminy programu umożliwiającego ww. osobom odpracowanie długu za czynsz, wodę i inne opłaty;
- podjęciu działań na rzecz zwiększenia liczby miejsc pracy w zakładach pracy działających na terenie miasta Kętrzyn i w okolicach;
- umożliwieniu osobom bezrobotnym oraz zagrożonym bezrobociem podnoszenia kwalifikacji, zmiany zawodu, organizowanie kształcenia ustawicznego;
- organizowaniu prac społecznie-użytecznych, prac interwencyjnych i robót publicznych.

Głównymi trudnościami miasta Kętrzyn w rozwiązywaniu problemów osób bezrobotnych jest przede wszystkim brak nowych miejsc pracy wynikający ze specyfiki lokalnego rynku, ale również z koniunktury gospodarczej kraju. Przeciwnościami utrudniającymi osobom bezrobotnym pełną aktywizację zawodową jest również niedostateczna pomoc m.in. w przygotowaniu biznes planu, niewystarczający zakres doradztwa zawodowego (weryfikacji planów zawodowych) oraz pomocy dostosowanej do poszczególnych grup społecznych (50+, osób młodych – brak możliwości odbycia praktyk zawodowych). Zjawiskiem sprzyjającym wykluczeniu społecznemu jest niekorzystna struktura osób bezrobotnych, tzn. duży udział osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (długotrwale bezrobotnych).

Tabela 13. Charakterystyka osób bezrobotnych w mieście Kętrzyn

	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2017	30.06.2018	31.12.2018
Czas pozostawania bez pracy (mies.)					
Do 1	143	124	125	117	107
1-3	256	174	250	139	248
3-6	223	163	158	174	190
6-12	253	180	164	194	159
12-24	236	182	133	132	163
Pow. 24	332	311	269	253	225
Wiek					
18-24	138	87	81	79	84
25-34	381	306	298	273	279
35-44	350	270	270	244	281
45-54	299	235	223	206	218
55-59	183	131	151	136	137
60-64	112	105	76	71	93
Wykształcenie					
wyższe	206	173	160	148	148
politei. średnie zawodowe	336	290	268	239	247
średnie ogólnokształcące	158	133	121	109	119
zasadnicze zawodowe	398	287	267	253	291
gimnazjalne i poniżej	365	251	283	260	287

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie

Tabela 13 przedstawia charakterystykę osób bezrobotnych w mieście Kętrzyn w latach 2016-2018 w rozbiciu na czas pozostawania bez pracy (w miesiącach), wiek oraz wykształcenie. Najliczniejszą grupę bezrobotnych w przedziale na czas pozostawania bez pracy stanowią osoby pozostawione bez pracy na okres 24 miesięcy na dzień 31.12.2016 r., natomiast najmniej bezrobotnych pozostawało bez pracy do 1 miesiąca na dzień 31.12.2018 r. W rozbiciu wiekowym w przedziale 25-34 lat na dzień 31.12.2016 r. najliczniejsza grupa bezrobotnych wynosi 381 osób, a na dzień 30.06.2018 r. w przedziale 60-64 lat najmniej liczna grupa bezrobotnych wynosi 71 osób. W rubryce „wykształcenie” największą grupę stanowią osoby z wykształceniem zawodowym – 398 bezrobotnych na dzień 31.12.2016 r., a najmniejszą na dzień 31.12.2018 r. stanowią bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 119 osób.

5.3.2 Klub Integracji Społecznej w Kętrzynie

KIS funkcjonuje w strukturze MOPS. Realizuje działania ukierunkowane na reintegrację społeczną i zawodową osób długotrwale bezrobotnych będących klientami pomocy społecznej, osób bezdomnych i innych osób dotkniętych dysfunkcjami, mieszkańców Miasta Kętrzyn. Klub realizuje swoje zadania poprzez:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych,
- kształcenie umiejętności rodzicielskich (szkoła dla rodziców, grupy zabawowe inne...),
- nabywanie umiejętności zawodowych poprzez przyuczenie do zawodu, (m.in. prace społecznie użyteczne), szkolenia, poradnictwo prawne, poradnictwo psychologiczne,
- działalność samopomocowa w zakresie zatrudnienia, spraw socjalnych i mieszkaniowych,
- nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi,
- pomoc dzieciom mającym trudności w nauce rodzin objętych pomocą społeczną,
- praca asystenta rodziny,
- letni wypoczynek dla dzieci,
- zachęcanie do pomocy innym poprzez działania w wolontariacie,
- promocja ekonomii społecznej jako promocja samozatrudnienia (spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia, inne...),
- udział w imprezach okolicznościowych organizowanych na rzecz społeczności lokalnej (Warmińsko – Mazurskie Dni Rodziny, Marsz Przeciwno Przemocy),
- pomoc w wypełnianiu dokumentów i załatwianiu spraw urzędowych.

KIS działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. Jest to jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Pozwala na odbudowywanie i podtrzymywanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Uczestnictwo w Klubie stwarza rodzaj tzw. „pomostu” pomiędzy stanem bierności i wykluczeniem, a pełnym uczestnictwem w życiu społecznym, które pozwala odnaleźć różnego rodzaju rozwiązania i możliwości prowadzące do wejścia na rynek pracy. Działania w Klubie motywują i wskazują predyspozycje każdego uczestnika. Klub Integracji stara się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom swoich klientów, aby były bezpośrednią odpowiedzią na ich potrzeby. KIS współpracuje z organizacjami pozarządowymi, instytucjami szkoleniowymi, podmiotami, jednostkami realizującymi zadania w obszarze integracji społecznej i zawodowej. Klub realizuje projekty i granty ze środków UE.

5.3.3 Dzieci i młodzież

Wraz z powiększającym się obszarem ubóstwa rośnie liczba dzieci, których dotyka bieda. Dotyczy to zwłaszcza dzieci z rodzin wielodzietnych. Wzrasta liczba dzieci pozbawionych podstawowej opieki i

minimum socjalnego, pogarsza się stan ich zdrowia i higieny. Dzieci z rodzin marginalizowanych mają bardzo ubogie dziedzictwo kulturowe i intelektualne. Nie znają większości słów stosowanych w podręcznikach szkolnych, a nawet używanych przez rówieśników czy nauczycieli. Z reguły nie korzystają z opieki przedszkolnej, co dawałoby im szansę na nadrobienie tych braków. Ich przygotowanie do nauki szkolnej coraz bardziej odbiega od przygotowania dzieci z innych rodzin. Dzieci te sprawiają też nauczycielom zdecydowanie większe problemy wychowawcze. Coraz więcej dzieci przestaje uczęszczać do szkół i jest kierowanych do placówek opiekuńczych i resocjalizacyjnych.

Dzieci i młodzież jako grupa wrażliwa obejmuje nie tylko dzieci wywodzące się z rodzin dysfunkcyjnych i wymagających pomocy w realizacji podstawowych potrzeb, ale również pozostałe dzieci, które wymagają wsparcia w procesie edukacji, rozwoju osobowego, socjalizacji.

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie udzielił wsparcia i pomocy 337 rodzinom wychowujących dzieci i młodzież, w tym 1199 osobom.

Od kilku lat Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skierowany do uczniów szkół oraz dzieci do lat 7. W 2018 roku w ramach Programu pomoc skierowano do 316 uczniów, w tym do 230 uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz 86 dzieci w wieku do lat 7.

Tabela 14. Dane o programie „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Kętrzynie

	Liczba osób korzystająca z posiłku	Liczba posiłków	Średni koszt posiłku (w zł)	Całkowity koszt posiłków
Dzieci do 7 roku życia	86	7 843	4,66	36 547
Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	230	27 998	3,72	104 143

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPS za 2018 rok

MOPS wspiera dzieci wraz z ich rodzinami również poprzez system wsparcia obejmujący wypłatę zasiłków rodzinnych i dodatków oraz innych świadczeń. Największa część wydatków MOPS-u stanowią dodatki z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego oraz zapomogi z tytułu urodzenia dziecka i samotnego wychowywania dziecka.

Dzieci i młodzież to niezwykle ważna i zróżnicowana grupa wrażliwa. Usługi społeczne skierowane do tej grupy to przede wszystkim usługi edukacyjne, medyczne, zagospodarowania czasu wolnego, rekreacyjne, opiekuńcze. W mieście Kętrzyn głównymi problemami dotyczącymi dzieci i młodzież jest ograniczony dostęp do miejsc w przedszkolach i żłobkach, brak świetlic osiedlowych, ograniczony dostęp do zajęć pozalekcyjnych (głównie ze względu na płatności) oraz do specjalistów

zajmujących się problemami młodzieży. Dość poważnym zagadnieniem jest również niechęć wśród dzieci i młodzieży do aktywności fizycznej oraz niesamodzielność. Nasilone procesy migracyjne osób dorosłych przyczyniły się do powstania zjawiska „eurosierot”. Ponadto rozwiązanie problemów dzieci i młodzieży wymaga spójnej polityki oraz współpracy i integracji różnorodnych instytucji i organizacji zajmujących się problemami dzieci i młodzieży.

Tabela 15. Struktura wydatków MOPS związana z opieką nad dziećmi i młodzieżą w 2018r

	Ogólna kwota	liczba swiadczeń
Zasiłki rodzinne	2 748 421,00	22 192
Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:		
Urodzenia dziecka	78 000,00	78
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	140 259,00	909
Samotnego wychowywania dziecka	181 368,00	911
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	12 600	140
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	108 680	988
Rozpoczęcie roku szkolnego	88 500,00	885
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	33 117,00	413
Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła	11 865	105
Na pokrycie kosztów związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	21 252	308
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	189 000,00	189

Źródło: Sprawozdanie MOPS

5.3.4 Rodzina

Rodzina jest środowiskiem życia niemal każdego człowieka. Stanowi ona integralną część społeczeństwa, a zarazem jego najmniejsze i podstawowe ogniwo. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączą go wielorakie związki do końca życia. Jest małą grupą pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu).

Dokonujące się w Polsce zmiany społeczne i gospodarcze, oprócz pozytywnych skutków, powodują jednocześnie pogłębianie się wielu negatywnych zjawisk. Należą do nich m. in. bezrobocie, spadek dochodów, migracje zagraniczne członków rodzin, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej,

brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, a także wzrost zjawisk społecznie niepożądanych i zachowań patologicznych. Wymienione zjawiska są przyczyną zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. W ostateczności mogą prowadzić do rozpadu rodziny, co negatywnie wpływa na rozwój i funkcjonowanie dziecka. Budowa systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, zapewnienie skutecznego rozwiązywania problemów rodzin i ich kryzysów powinno być priorytetem w polityce samorządów lokalnych.

Dane MOPS w Kętrzynie wskazują, że corocznie średnio około 1400 rodzin korzysta z form pomocy i wsparcia udzielanych przez tę instytucję. Łącznie pomoc ta dotyczy średnio 2800 mieszkańców miasta, czyli ok. 10% kętrzyńskiej społeczności.

Tabela 16 Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia w mieście Kętrzyn w latach 2016 - 2018

	2016	2017	2018
Liczba rodzin	1 569	1 456	1 348
Liczba osób w rodzinach	3 426	2 728	2 409

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2018 dla Gminy Kętrzyn, MOPS w Kętrzynie

Analizując system pomocy społecznej ukierunkowany na rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej w mieście Kętrzyn należy zwrócić uwagę na dość dobrze rozwinięte zasoby instytucjonalne zajmujące się kwestiami rodziny. Na terenie miasta funkcjonuje PCPR, a także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Działa również świetlica środowiskowa TPD. Mocną stroną systemu pomocy społecznej rodzinie w Kętrzynie są zaangażowani i kompetentni pracownicy socjalni, asystenci rodziny, a także dzielnicowi, którzy realizują systematyczne wizyty środowiskowe. Do pozytywnych aspektów polityki społecznej w kontekście wspierania rodziny należy jej prorodzinny charakter, o czym świadczy organizacja w mieście „Dnia Rodziny”, „Dnia Dziecka”, czy też koncertów profilaktycznych. Samorząd miasta finansuje zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży z rodzin potrzebujących, a także ich wypoczynek letni i zimowy.

System wspierania rodziny w Kętrzynie ma jednak również słabe strony. Należą do nich pewne braki dotyczące infrastruktury usług społecznych, jak np. poradnia rodzinna (skupiająca w jednym miejscu psychologa, pedagoga, terapeutę itd.), „szkoła wychowania dla rodziców” (oferująca m.in. warsztaty z komunikacji interpersonalnej), czy ograniczona liczba placówek pozaszkolnych, w tym świetlic terapeutycznych, organizujących czas dla dzieci z rodzin patologicznych. Istnieją także pewne niedobory dotyczące określonych form pomocy rodzinie, związane z brakiem dostępu do określonych grup specjalistów, w tym mediatorów rodzinnych czy zespołów pomocowych.

5.3.5 Seniorzy

Problemem, który w coraz większym zakresie daje o sobie znać na obszarze Miasta Kętrzyn jest starzejące się społeczeństwo i trudna sytuacja części osób w wieku senioralnym, głównie samotnych i mniej sprawnych z powodu wieku. Dane demograficzne miasta Kętrzyn z 2012 roku wskazują, że blisko 19% społeczności kętrzyńskiej stanowiły osoby starsze, w 2018 roku odsetek ten wzrósł już do 23,49 %. Problemy tej grupy mieszkańców można analizować w kilku aspektach: zdrowotnym, ekonomicznym, społecznym, środowiskowym, czy rodzinnym. Dostępny materiał statystyczny pokazuje tylko część problemów seniorów naszego Miasta, odzwierciedlając liczbę tych osób korzystających z pomocy społecznej, z usług opiekuńczych, czy też ze wsparcia w ŚDS.

Dane te należy powiązać z sytuacją ekonomiczną osób w wieku senioralnym, bowiem przez pryzmat osób korzystających z pomocy społecznej obserwuje się sytuację tylko tych osób i rodzin, których dochody nie pozwalają na samodzielne zaspokajanie potrzeb życiowych. Jak pokazuje poniższe zestawienie liczba osób w wieku senioralnym korzystających z pomocy z każdym rokiem wzrasta, co może świadczyć o złej kondycji zdrowotnej tej grupy, jak również o złej sytuacji ekonomicznej osób w wieku senioralnym.

Tabela 17. Liczba osób po 60 roku życia, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2016-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba osób w wieku emerytalnym	90	134	170	206

Zródło: Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Miejskiej Kętrzyn.

Osoby w wieku 60+ z Miasta Kętrzyn korzystające z pomocy społecznej to tylko niewielka grupa przedstawicieli lokalnej społeczności wymagająca wsparcia. W systemie wsparcia dla seniorów Gminy Miejskiej Kętrzyn ważną rolę pełnią usługi opiekuńcze w środowisku zamieszkania oraz usługi całodobowe w domach pomocy społecznej. Liczbę osób korzystających z tych form pomocy prezentują zamieszczone w dalszej części rozdziału zestawienia.

Tabela 18. Liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wraz z kosztami ponoszonymi przez miasto w tym zakresie w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
Usługi opiekuńcze ogółem:	109	120	130

W tym			
Osoby 60+	86	93	111
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ogółem:	15	17	15
	8	10	4
W tym			
Osoby 60+			
Koszty usług opiekuńczych ponoszonych przez Gminę	384 448,68	553 820,64	615 188,94

Zródło: Opracowanie własne

Dane w powyższej tabeli wskazują, iż liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych w 2018 roku wzrosła o 19,27% w porównaniu do 2016 roku. Ponadto w 2018 roku liczba osób 60+ korzystających z tej formy pomocy wzrosła o 29% w stosunku do roku 2016. Warto również zwrócić uwagę, iż grupa 60+ stanowi, aż 86% ogółu osób korzystających z usług opiekuńczych. Zestawienie pokazuje również inny ważny aspekt, mianowicie zwiększający się koszt organizacji tej formy wsparcia. Na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrósł on o 230 740, 26 zł.

Osoby w wieku senioralnym wymagające stałej opieki i pielęgnacji nie zawsze mogą funkcjonować samodzielnie w swoich dotychczasowych warunkach środowiskowych. Często sytuacja seniorów zmusza ich do zamieszkania w domach pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt w tych domach. Dochody seniorów są zwykle niższe niż pełny koszt utrzymania, rodziny seniorów obowiązane w dalszej kolejności do partycypowania w kosztach nie zawsze istnieją lub też mają trudną sytuację finansową, co sprawia, że gmina obowiązana jest partycypować w kosztach pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej poza obszarem gminy.

Liczbę mieszkańców Gminy Miejskiej Kętrzyn zamieszkujących w domach pomocy społecznej prezentuje zamieszczone dalej zestawienie.

Tabela 19. Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej wraz z kosztami ponoszonymi przez Miasto w tym zakresie w latach 2016-2018

		2016	2017	2018
Liczba	mieszkańców			
	Miasta			
	Kętrzyn	26	28	35

umieszczonych w DPS ogółem,			
W tym:			
Osoby 60+	15	15	20
Koszty ponoszone przez Gminę za pobyt w DPS	594 962,00 zł	657 602,00 zł	678 760,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych danych wskazuje wzrost zapotrzebowania na tę formę wsparcia. W 2018 roku nastąpił wzrost liczby osób przebywających w DPS o 35% w stosunku do 2016 roku. Wzrosły także wydatki jakie Miasto Kętrzyn ponosi z tytułu pobytu osób w DPS o około 84.000 zł.

Znaczącą część kętrzyńskich seniorów stanowią osoby sprawne, które chcą być aktywne.

Zapotrzebowanie na wszechstronnie aktywizujące formy spędzania czasu wolnego dla osób starszych jest bardzo duże. Na terenie miasta Kętrzyn funkcjonują kluby seniora. Każdy z nich posiada przynajmniej 50 członków. Liczną grupę stanowią również związki emerytów i rencistów oraz związki kombatanckie. Bogatą ofertę dedykowaną seniorom posiada również kętrzyński Uniwersytet III Wieku.

Ze względu na różnorodność potrzeb i indywidualnych problemów kętrzyńskich seniorów, w mieście funkcjonują różne instytucje zapewniające opiekę, pielęgnację i wsparcie osobom Starszym:

- 1) Dom Pomocy Społecznej ul. Wileńska 16 w Kętrzynie,
- 2) Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Sikorskiego 76J w Kętrzynie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie również prowadzi działania w kierunku pomocy osobom starszym. Seniorzy, którzy nie są w stanie sami zaspokoić własnych potrzeb życiowych mogą skorzystać ze świadczeń określonych w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc przyznawana jest w formie pieniężnej, specjalnych zasiłków, a także w formie rzeczowej oraz pomocy usługowej w miejscu zamieszkania lub placówkach dziennego pobytu. Ośrodek prowadzi również specjalistyczne poradnictwo oraz prace socjalne na rzecz osób starszych. Formy wsparcia seniorów przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie:

- usługi opiekuńcze,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- teleopieka,
- możliwość skorzystania z ciepłego posiłku przygotowanego przez Stołówkę Ośrodka, posiłek może być również dowieziony do domu osoby niesamodzielnej,
- umieszczenie w DPS,
- umieszczenie w mieszkaniu chronionym,
- pomoc finansowa: zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek stały, celowy, dopłata do czynszu i energii,

- wsparcie specjalistyczne w postaci: pracy socjalnej, pomocy psychologicznej, prawnej,
- udział w różnego rodzaju projektach, na realizację których Ośrodek cyklicznie pozyskuje fundusze.

Seniorzy w Kętrzynie nie mają zapewnionej specjalistycznej geriatrycznej opieki zdrowotnej (brak lekarzy tej specjalności, brak łóżek szpitalnych, itd.). Mają utrudniony dostęp do usług z zakresu rehabilitacji medycznej. Istotnym problemem jest także niewystarczająca aktywizacja tej kategorii mieszkańców i wykorzystania jej potencjału np. poprzez wolontariat.

5.3.6 Osoby niepełnosprawne

Osoby niepełnosprawne w Polsce stanowią dosyć sporą grupę społeczności. Prognozy przedstawiane przez Główny Urząd Statystyczny pokazują, iż zjawisko niepełnosprawności będzie się w najbliższym czasie dosyć istotnie pogłębiać. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS oraz również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Obserwacje pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest od dłuższego czasu bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami zakupu protez, czy też sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną oraz trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, a także w innych miejscach – jak na przykład w budynkach użyteczności publicznej. Bariery takie nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym dostęp do takich miejsc.

Istotna jest także problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie poradni zdrowia, przedszkoli, szkół i innych miejsc przeznaczonych do rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony lokalnego społeczeństwa.

Niepełnosprawność stanowi dużą barierę społeczną w dwojaki sposób: osoba niepełnosprawna bywa niekiedy wykluczona z powodu licznych barier architektonicznych, a także spotyka się z problemami na rynku pracy. Opieka najbliższych członków rodziny znacznie ułatwia osobom niepełnosprawnym

radzenie sobie w codziennym funkcjonowaniu, jednak kiedy osoba niepełnosprawna jest osobą samotną, wiele problemów o charakterze społecznym potrafi się wtedy znacznie kumulować.

Tabela 20. Osoby niepełnosprawne w powiecie kętrzyńskim w 2018 roku z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności		
Zasięg	Mieszkańcy powiatu kętrzyńskiego – osoby dorosłe	
Okres	01.01.2018 r. - 31.12.2018 r.	
Liczba osób z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności		
Według stopnia niepełnosprawności		
Znaczny	Umiarkowany	Lekki
300	578	118
Według płci		
Liczba kobiet z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	Liczba mężczyzn z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	
532	454	
Według wieku		
16-25	85	
26-40	146	
41-59	396	
60 lat i więcej	369	
Według wykształcenia		
mniej niż podstawowe	23	
podstawowe i gimnazjalne	287	
zasadnicze	281	
średnie	305	
wyższe	100	

Zródło: dane PCPR Kętrzyn

Tabela 20 przedstawia ilość osób niepełnosprawnych w powiecie kętrzyńskim w roku 2018 z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności w rozbiciu na stopnie: wiek, płeć i wykształcenie. Najwięcej osób niepełnosprawnych z jednym symbolem w orzeczeniu stanowiły osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności było ich aż 578 osób. Według wieku najliczniejszą grupę obejmowały osoby w przedziale 41-59, tj. 396 osób. Natomiast według podziału na płeć kobiety przeważały (532 kobiety) nad mężczyznami (454 mężczyzn). Tabela także wskazuje, że według podziału na wykształcenie, to osoby ze średnim wykształceniem (305 osób) stanowią największą grupę osób niepełnosprawnych, natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem mniej niż podstawowe – 23 osoby.

Tabela 21. Osoby niepełnosprawne w powiecie kętrzyńskim w 2018 roku z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności
--

Zasięg	Mieszkańcy powiatu kętrzyńskiego – osoby dorosłe		
Okres	01.01.2018 r. – 31.12.2018 r.		
Liczba osób z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności			
Według stopnia niepełnosprawności			
Znaczny		Umiarkowany	Lekki
264		494	61
Według płci			
Liczba kobiet z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności		Liczba mężczyzn z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	
456		363	
Według wieku			
16-25		20	
26-40		49	
41-59		346	
60 lat i więcej		404	
Według wykształcenia			
mniej niż podstawowe		18	
podstawowe i gimnazjalne		241	
zasadnicze		243	
średnie		256	
wyższe		61	

Źródło: dane PCPR Kętrzyn

Tabela 21 przedstawia ilość osób niepełnosprawnych w powiecie kętrzyńskim w roku 2018 z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności w rozbiciu na stopnie, płeć i wykształcenie. Najwięcej osób niepełnosprawnych z dwoma symbolami w orzeczeniu stanowiły osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności było ich, aż 494 osób. Według wieku najliczniejszą grupę obejmowały osoby w przedziale 60 lat i więcej, tj. 404 osoby. Natomiast według podziału na płeć kobiet przeważały (456 kobiety) nad mężczyznami (363 mężczyzn). Tabela także wskazuje, że według podziału na wykształcenie to osoby ze średnim wykształceniem (256 osób) stanowią największą grupę osób niepełnosprawnych, natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem mniej niż podstawowe – 18 osoby.

Tabela 22 Osoby niepełnosprawne w powiecie kętrzyńskim w 2018 roku z trzema symbolami przyczyn niepełnosprawności

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	
Zasięg	Mieszkańcy powiatu kętrzyńskiego – osoby dorosłe
Okres	01.01.2018 r. – 31.12.2018 r.
Liczba osób z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności	

Według stopnia niepełnosprawności		
Znaczny	Umiarkowany	Lekki
79	115	7
Według płci		
Liczba kobiet z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	Liczba mężczyzn z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	
116	85	
Według wieku		
16-25	2	
26-40	7	
41-59	53	
60 lat i więcej	139	
Według wykształcenia		
mniej niż podstawowe	4	
podstawowe i gimnazjalne	71	
zasadnicze	50	
średnie	63	
wyższe	13	

Źródło: dane PCPR Kętrzyn

Tabela 22 przedstawia ilość osób niepełnosprawnych w powiecie kętrzyńskim w roku 2018 z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności w rozbiciu na stopnie, płeć i wykształcenie. Najwięcej osób niepełnosprawnych z trzema symbolami w orzeczeniu stanowiły osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności było ich aż 115 osób. Według wieku najliczniejszą grupę stanowią osoby w przedziale 60 lat i więcej, tj. 404 osoby. Natomiast według podziału na płeć to liczba kobiet przeważa (116 kobiet) nad mężczyznami (85 mężczyzn). Tabela także wskazuje, że według podziału na wykształcenie to osoby ze średnim wykształceniem (63 osoby) stanowią największą grupę, natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem mniej niż podstawowe – 4 osoby.

Tabela 23 Osoby niepełnosprawne w mieście Kętrzyn w 2018 roku jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności		
Zasięg	Mieszkańcy miasta Kętrzyn – osoby dorosłe	
Okres	01.01.2018 r. - 31.12.2018 r.	
Liczba osób z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności		
Według stopnia niepełnosprawności		
Znaczny	Umiarkowany	Lekki
127	274	61
Według płci		
Liczba kobiet z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	Liczba mężczyzn z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	
261	201	
Według wieku		

16-25	33
26-40	71
41-59	193
60 lat i więcej	165
Według wykształcenia	
mniej niż podstawowe	5
podstawowe i gimnazjalne	82
zasadnicze	122
Średnie	182
Wyższe	71

Źródło: dane PCPR Kętrzyn

Tabela 23 przedstawia ilość osób niepełnosprawnych w Mieście Kętrzyn w roku 2018 z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności w rozbiu na stopnie, płeć i wykształcenie. Najwięcej osób niepełnosprawnych z jednym symbolem w orzeczeniu stanowiły osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności było ich, aż 274 osób. Według wieku najliczniejszą grupę obejmowały osoby w przedziale 41-59, tj. 193 osoby. Natomiast według podziału na płeć, kobiety przeważały (261 kobiety) nad mężczyznami (201 mężczyzn). Tabela także wskazuje, że według podziału na wykształcenie to osoby ze średnim wykształceniem (182 osoby) stanowią największą grupę osób niepełnosprawnych, natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem mniej niż podstawowe – 5 osób.

Tabela 24 Osoby niepełnosprawne w mieście Kętrzyn w 2018 roku z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności		
Zasięg	Mieszkańcy miasta Kętrzyn – osoby dorosłe	
Okres	01.01.2018 r. - 31.12.2018 r.	
Liczba osób z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności		
Według stopnia niepełnosprawności		
Znaczny	Umiarkowany	Lekki
137	264	37
Według płci		
Liczba kobiet z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	Liczba mężczyzn z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	
251	187	
Według wieku		
16-25	6	
26-40	25	
41-59	177	
60 lat i więcej	230	
Według wykształcenia		
mniej niż podstawowe	6	
podstawowe i gimnazjalne	90	
zasadnicze	125	
średnie	176	
wyższe	41	

Źródło: dane PCPR Kętrzyn

Tabela 24 przedstawia ilość osób niepełnosprawnych w Mieście Kętrzyn w roku 2018 z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności w rozbiciu na stopnie, płeć i wykształcenie. Najwięcej osób niepełnosprawnych z dwoma symbolami w orzeczeniu stanowiły osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności było ich aż 264 osób. Według wieku najliczniejszą grupę obejmowały osoby w przedziale 60 lat i więcej, tj. 230 osób. Natomiast według podziału na płeć, kobiety przeważały (251 kobiety) nad mężczyznami (187 mężczyzn). Tabela także wskazuje, że według podziału na wykształcenie to osoby ze średnim wykształceniem (176 osób) stanowią największą grupę osób niepełnosprawnych, natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem mniej niż podstawowe – 6 osób.

Tabela 25 Osoby niepełnosprawne w mieście Kętrzyn w 2018 roku z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności		
Zasięg	Mieszkańcy miasta Kętrzyn – osoby dorosłe	
Okres	01.01.2018 r. - 31.12.2018 r.	
Liczba osób z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności		
Według stopnia niepełnosprawności		
Znaczny	Umiarkowany	Lekki
38	62	5
Według płci		
Liczba kobiet z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	Liczba mężczyzn z wydanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności	
60	45	
Według wieku		
16-25	1	
26-40	4	
41-59	29	
60 lat i więcej	71	
Według wykształcenia		
mniej niż podstawowe	1	
podstawowe i gimnazjalne	30	
zasadnicze	24	
średnie	41	
wyższe	9	

Źródło: dane PCPR Kętrzyn

Tabela 25 przedstawia ilość osób niepełnosprawnych w Mieście Kętrzyn w roku 2018 z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności w rozbiciu na stopnie, płeć i wykształcenie. Najwięcej osób niepełnosprawnych z trzema symbolami w orzeczeniu stanowiły osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności było ich aż 62 osoby. Według wieku najliczniejszą grupę obejmowały osoby w przedziale 60 lat i więcej, tj. 71 osób. Natomiast według podziału na płeć, kobiety przeważały (60 kobiet) nad mężczyznami (45 mężczyzn). Tabela także wskazuje, że według podziału na

wykształcenie to osoby ze średnim wykształceniem (41 osób) stanowią największą grupę osób niepełnosprawnych, natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem mniej niż podstawowe – 1 osoba.

W Kętrzynie pomocą osobom niepełnosprawnym zajmuje się m.in. Środowiskowy Dom Samopomocy. Jest to placówka pobytu dziennego dla osób dorosłych: osób psychicznie chorych z zaburzeniami psychotycznymi oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie – upośledzonych umysłowo, niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim, umiarkowanym i lekkim.

W 2018 roku MOPS udzielił pomocy 507 rodzinom i 765 osobom z powodu niepełnosprawności. W porównaniu do 2016 roku liczba rodzin, jak i osób objętych tego typu pomocą nieco się zmniejszyła (541 rodzin i 867 osób).

Szczególną opieką miejskich służb socjalnych objęte są niepełnosprawne dzieci. W 2018 roku na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego życia przeznaczono kwotę 121 280,00 zł.

Pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym polega głównie na:

- tworzeniu infrastruktury dla osób niepełnosprawnych: klubów, świetlic środowiskowych, mieszkań chronionych,
- zwiększeniu liczby poradni specjalistycznych zajmujących się pomocą dla ludzi niepełnosprawnych (w tym doradztwo, terapia, rehabilitacja),
- rozwoju domowych usług w zakresie stacjonarnej opieki długoterminowej,
- organizacji szkoleń, seminariów dla kadry pomocy społecznej, pielęgniarek, lekarzy dotyczących tematyki pracy z osobami niepełnosprawnymi,
- promocji zatrudnienia osób niepełnosprawnych, rozwój poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych,
- zwiększeniu pomocy materialnej na rehabilitację osób niepełnosprawnych.

Mimo udzielanej osobom niepełnosprawnym pomocy i wsparcia ze strony władz lokalnych oraz organizacji pozarządowych (duża liczba stowarzyszeń związanych ze środowiskiem osób niepełnosprawnych, stopniowa likwidacja barier architektonicznych) ciągle istnieją nierozwiązane problemy, do których należą: brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym miejsc pracy chronionej, niewystarczający zakres usług na rzecz osób niepełnosprawnych (ograniczone wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, brak asystentów osób niepełnosprawnych, brak wyspecjalizowanych punktów informacyjnych), ograniczona dostępność świadczeń (zbyt mała ilość miejsc w ośrodkach dziennego i stałego pobytu, brak miejsc rozwijających aktywność społeczną, sportową i rehabilitacyjną) oraz nadal istniejące bariery architektoniczne (zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej). Ponadto istnieje konieczność integrowania osób niepełnosprawnych ze

społecznością lokalną poprzez organizację imprez i projektów mających na celu wzajemnie poznanie. Warto jednak podkreślić, że problemy tej grupy wrażliwej są dostrzegane zarówno przez mieszkańców Miasta, jak i władze lokalne.

5.3.7 Osoby uzależnione

Zgodnie z wynikami analiz dotyczących uzależnień, blisko 31% Polaków i 6% Polek pije alkohol w sposób powodujący szkody zdrowotne, psychologiczne i społeczne. Do grupy tej zalicza się osoby pijące alkohol szkodliwie (nieuzależnione) i uzależnione od alkoholu. Kryteria szkodliwego spożywania alkoholu spełnia 14%, zaś uzależnienia - 3,3% dorosłych mieszkańców naszego kraju. Próba ekstrapolacji wyników badań epidemiologicznych na populację ludności Polski w wieku 18-65 lat daje liczbę ponad 3,6 milionów osób, które spełniają kryteria szkodliwego spożywania alkoholu i ponad 850 tys. osób uzależnionych od alkoholu.

Grupa osób najczęściej pijących, stanowiąca 7% konsumentów napojów alkoholowych, spożywa aż 46% całego wypijanego alkoholu, zaś grupa największa, osób pijących najmniej (blisko połowa wszystkich konsumentów alkoholu), wypija tylko 5% całości spożywanego w Polsce alkoholu. Tak duża koncentracja spożycia rodzi poważne zagrożenia zdrowotne i problemy społeczne. Badania przeprowadzane cyklicznie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) ukazują, że nadmierne picie i uzależnienie to, w opinii Polaków, jeden z najważniejszych problemów społecznych, zarówno na poziomie kraju, jak i na poziomie lokalnym.

Przyjmując, że około 3% społeczności jest uzależniona od alkoholu, przypuszczalna liczba osób z tym problemem w Kętrzynie oscyluje w granicach 820 osób. Z badań wynika, że dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika stanowią ok. 4% populacji, zatem w Kętrzynie to ok. 1000 osób. Prowadzone badania w kraju pokazały, że osoby spożywające alkohol w sposób szkodliwy dla siebie i dla otoczenia stanowią ok. 14% populacji, a zatem szacuje się, że w Kętrzynie jest to ok. 3800 osób.

Wiele rodzin jest uwikłanych w przemoc domową, która w około 85% jest związana z używaniem alkoholu (Sprawozdanie z realizacji GPPPwRoOPwR za rok 2018). Tylko w 2018 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kętrzynie wpłynęło ok. 34 wniosków o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego.

Nadużywanie alkoholu prowadzące nierzadko do: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przestępczości, uzależnienia od alkoholu, wypadków i zdarzeń losowych – generuje znaczną część ustawowo uzasadnionych powodów zgłaszania się ludzi po pomoc do ośrodków pomocy społecznej. Zgodnie z danymi GKRPA w Kętrzynie liczba wniosków o leczenie utrzymuje się na stałym poziomie: w 2017 roku były to 73

wnioski, a w roku 2018 – 69 wniosków. Podobna sytuacja jest w liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnień: alkoholizmu, czy narkomani. W roku 2018 liczba ta wynosiła łącznie ok. 170 osób.

Z punktu widzenia świadczenia usług społecznych należy pamiętać, że osoby uzależnione to trudni klienci. Są one postrzegane jako szczególnie niechętne zmianie, oporne we współpracy, słabo rokujące poprawę funkcjonowania. Praca z nimi może być męcząca, czasem nieprzyjemna, niezbyt często kończy się sukcesem. Osoby nadmiernie pijące budzą czasem w pomagających negatywne emocje: złość, nieufność, bezradność, lekceważenie. Niewątpliwie emocje te utrudniają nawiązanie i utrzymanie dobrej relacji z klientem, a relacja jest jednym z najważniejszych czynników inspirujących zmianę destrukcyjnych zachowań.

Polityka społeczna miasta ukierunkowana na tę grupę wrażliwą jest realizowana w oparciu o corocznie przyjmowany uchwałą Rady Miasta Kętrzyn Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Kętrzyn.

Analizując usługi społeczne Miasta ukierunkowane na pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom należy podkreślić dość dobrze rozwiniętą sieć podmiotów, instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się tą problematyką w Kętrzynie. Funkcjonuje tutaj Poradnia Leczenia Uzależnień, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Punkt Konsultacyjny dla Osób i Rodzin w Kryzysie działający przy MOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione mogą również korzystać ze wsparcia działających grup samopomocowych AA. Aktywność tych podmiotów wyraża się m.in. w rozwiniętej działalności profilaktycznej i informacyjnej dotyczącej upowszechnienia wiedzy na temat szkodliwości alkoholu. W mieście organizowane są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym (dotacje dla organizacji pozarządowych). Samorząd miasta poprzez GKRPA dotuje także turnusy wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych.

5.3.8 Bezdomni

W latach 2016 – 2018 liczba osób bezdomnych w Kętrzynie utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Wskazuje to na stały poziom tego zjawiska niezależnie od wahań sytuacji gospodarczej i intensywności działań wsparcia na terenie miasta.

Zdecydowana większość osób bezdomnych korzysta z różnych form wsparcia dostępnych na terenie miasta i powiatu, w tym w postaci zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Pozwala to na relatywnie dobrą analizę zjawiska bezdomności.

Głównymi przyczynami bezdomności są: alkoholizm, eksmisje (z powodu złej sytuacji ekonomicznej oraz alkoholizmu), w następnej kolejności przestępczość, wyjazdy za granicę i brak miejsca powrotu. Osobami bezdomnymi w Kętrzynie są głównie mężczyźni, co jest zjawiskiem typowym (ok. 80% osób bezdomnych w kraju stanowią mężczyźni). Według ogólnopolskich badań liczby osób bezdomnych w 2017r. w Polsce jest 33 410 osób bezdomnych, w województwie warmińsko-mazurskim 1 071 osób, natomiast w mieście Kętrzyn na koniec 2018r. było 33 osób bezdomnych.

Tabela 26. Charakterystyka zjawiska bezdomności w Kętrzynie w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
Liczba bezdomnych	37	36	33
Mężczyźni	34	32	29
Kobiety	3	4	4
Przebywający w schronisku lub noclegowni	21	25	18
Posiadający miejsce pobytu (rodzina, znajomi itp.)	16	11	15
Bez miejsca pobytu (ulica, przygodne miejsca)	-	-	-
Inne (zakład karny, dom opieki)	-	-	-
Brak informacji o miejscu pobytu	-	-	-

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MOPS w Kętrzynie z lat 2016-2018

Pomoc osobom bezdomnym na terenie miasta świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie. Pomoc obejmuje następujące formy wsparcia: zapewnienie miejsca w schronisku lub noclegowni, pomoc finansowa w formie zasiłków celowych (leki, odzież, koszty dojazdów do placówek medycznych, odwykowych), dożywienie (bezpłatne obiady w stołówce MOPS, wydawanie żywności z magazynu w ramach programu FEAD).

MOPS zapewnia także osobom bezdomnym: odzież (ciepła bielizna, dresy, obuwie, kurtki), opiekę psychologiczną i prawną, wsparcie motywujące i zachęcające do zmiany sytuacji życiowej w postaci:

- udzielania informacji o przysługujących formach pomocy,
- motywowania do podjęcia leczenia odwykowego i terapii, zwiększenia aktywności zawodowej, ustalenia niepełnosprawności, odbudowania więzi rodzinnych, zadbania o higienę osobistą, składania wniosków o przydział lokalu socjalnego,
- zachęcania do korzystania ze schronisk i noclegowni,
- uświadamiania zagrożeń i konsekwencji pozostawania w dotychczasowej sytuacji.

Do zadań MOPS należy także współpraca z innymi instytucjami i organizacjami, które dysponują informacjami i możliwościami wsparcia osób bezdomnych: Policją, Strażą Pożarną, Szpitalem,

Zespołem Ratownictwa Medycznego, Poradnią Leczenia Uzależnień, Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu MAR-KOT, Domem Rodzinnym w Arklitach.

Do głównych problemów w aspekcie osób bezdomnych na terenie miasta można zaliczyć niewystarczającą infrastrukturę bezpośredniej pomocy: brak noclegowni, łaźni, ogrzewalni oraz ograniczoną liczbę mieszkań socjalnych. Miasto w najbliższym czasie będzie aplikować o środki z funduszy zewnętrznych na utworzenie w Mieście noclegowni oraz ogrzewalni dla osób bezdomnych.

5.3.9 Osoby bezradne

Bezradność jest jednym z poważniejszych, horyzontalnych problemów wśród grup wrażliwych społecznie. Bezradność społeczna charakteryzuje się niemożliwością rozwiązania życiowych problemów. Wynika z różnych problemów psychicznych człowieka: depresji, strachu, załamania psychicznego, pesymizmu, upokarzającego wstydu, nałogów, niepełnosprawności. Szczególnie istotna z punktu widzenia problemów społecznych jest tzw. wyuczona bezradność – stan wyuczony, wytworzony przez narażenie na szkodliwe, nieprzyjemne sytuacje i bodźce, których nie można uniknąć lub od których nie da się uciec.

Bezradność dotyczy najczęściej osób marginalizowanych, długofalowo korzystających z pomocy społecznej: bezrobotnych, ubogich, bezdomnych, niepełnosprawnych. Zjawisko to łączy się z postawą bierności, poczuciem marginalizacji, zaprzestaniem uczestniczenia w życiu społecznym.

Zjawisko bezradności dotyczy wszystkich grup wrażliwych społecznie: bezrobotnych, dzieci i młodzież, rodziny, seniorów, osób niepełnosprawnych, bezdomnych i osób z uzależnieniami. W przypadku każdej z grup bezradność nie jest jednak tylko skutkiem, ale może być także przyczyną wielu problemów. W tabeli poniżej zaprezentowano podstawowe skutki i przyczyny wyuczonej bezradności występujące wśród zidentyfikowanych grup wrażliwych w Kętrzynie.

Tabela 27. . Charakterystyka zjawiska bezradności w Kętrzynie

Skutki i przyczyny wyuczonej bezradności	Trudności w uczeniu się	Izolacja społeczna	Przemoc w rodzinie	Nadużywanie substancji psychoaktywnych	Stres związany z tempem życia
Bezrobotni	X	X			X
Dzieci i młodzież	X	X	X	X	X

Rodzina		X	X		X
Seniorzy		X			
Osoby niepełnosprawne	X	X			
Bezdomni		X		X	
Osoby z uzależnieniami		X	X	X	X

Źródło: Koncepcja Usług Społecznych na rzecz integracji grup wrażliwych ze społecznością lokalną dla miasta Kętrzyn

Jednym z głównych aspektów bezradności jako zjawiska identyfikowanego na terenie miasta jest izolacja społeczna osób dotkniętych różnymi problemami: zdrowotnymi (osoby starsze, chore psychicznie), ograniczeniami ruchowymi (osoby niepełnosprawne), wynikającymi z nieznajomości prawa i odnalezienia się we współczesnym systemie prawnym, wynikającymi z ubóstwa i braku pracy. Do podstawowych problemów dotyczących zjawiska bezradności należą:

- ograniczone możliwości poruszania się osób niepełnosprawnych na terenie miasta (bariery architektoniczne), w tym utrudniony dostęp do obiektów i miejsc związanych z udzielaniem pomocy potrzebującym,
- stale za niski poziom dostępu do informacji o możliwościach wsparcia,
- brak zorganizowanego systemu wsparcia bezradności, w tym bezradności wyuczonej, zapewniona jest pomoc wybiórcza.

W odpowiedzi na zjawisko bezradności miasto oferuje szereg rozwiązań i metod wsparcia: poradnie psychologiczne, pomoc prawną, wsparcie pracowników socjalnych, pielęgniarstwa rodzinnej. Na terenie miasta działają także organizacje pozarządowe oferujące pomoc w tym zakresie, można także liczyć na wsparcie mediów lokalnych.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT określa mocne i słabe strony problematyki pomocy społecznej w mieście Kętrzyn. Dane do analizy SWOT zostały zestawione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie i odnoszą się one wyłącznie do kwestii pomocy społecznej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Wyspecjalizowana kadra pracowników OPS • Racjonalne dysponowanie środkami finansowymi • Rozcznianie środowiska	• Pokoleniowość rodzin korzystających z pomocy • Uzależnienia • Niska aktywność środowisk do tworzenia

	grup samopomocowych i grup wsparcia
- Współpraca z różnymi organizacjami pomocowymi - Otwartość na nadchodzące zmiany - Umiejętność pozyskiwania partnerów - Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych finansowych - Systematyczne prowadzenie zajęć profilaktycznych w placówkach oświatowych - Praca socjalna	- Bierne podejście świadczeniobiorców - Ograniczone środki finansowe - Niechęć do zmian - Niewystarczająca troska rodziców o rozwój emocjonalny i fizyczny dzieci i młodzieży - Bariery architektoniczne - Duże obciążenie zawodowe pracowników OPS
- Szybkie reagowanie na sytuacje kryzysowe - Przepływ informacji pomiędzy instytucjami pomocowymi	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Realizacja Kętrzyńskiej Karty Rodziny 3+ - Tworzenie i realizacja programów aktywizujących społeczność lokalną - Wspieranie zatrudnienia osób bezrobotnych pracami substydiumowymi - Rozwój wolontariatu - Oferta różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież - Wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych - Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie - działalność GKRPA - Pomoc terapeutyczna i psychologiczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz doświadczających przemocy - Organizowanie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych i chorych - Pozyskiwanie środków zewnętrznych finansowych - Pozyskiwanie sponsorów	- Mała liczba lokalnych przedsiębiorców zainteresowana wprowadzeniem założeń - Brak chętnych do uczestnictwa w programach - Brak chętnych do ww. prac - Nie wystarczająca liczba osób zainteresowana świadczeniem wolontariatu - Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów - Długotrwałe uzależnienie rodzin i osób o systemu pomocy społecznej - Upadek wartości moralnych i autorytetów - Wzrost występowania patologii społecznej - Brak reakcji społecznej na zjawiska przemocy w rodzinie - Niewystarczające środki finansowe na realizację usług, niewystarczająca liczba kadry do świadczenia ww. usługi - Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, brak pracy, przemoc - Duże zainteresowanie sponsoringiem ze strony osób potrzebujących

7. Cele Strategii oraz prognozowane zmiany wynikające z założeń

Na podstawie diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w mieście Kętrzyn przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w Mieście. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie miasta Kętrzyn powinny być:

- przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia,

- doskonalenie systemu wsparcia dzieci i młodzieży w rodzinach dysfunkcyjnych,
- organizacja systemu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym i wymagającym wsparcia,
- tworzenie osobom niepełnosprawnym, długotrwale lub ciężko chorym oraz starszym warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej na miarę ich możliwości i potrzeb,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- rozwijanie gminnego systemu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności,
- rozwój form integracji społecznej grup wrażliwych ze społecznością lokalną.

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kętrzyn do roku 2025 brzmi:

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin poprzez profesjonalne wspieranie w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb, przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i problemów opiekuńczo – wychowawczych, podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia, aktywizacji oraz integracji ze środowiskiem.

7.1. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kętrzyn na lata 2019 - 2025

7.1.1 Przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia			
Kierunki działań		Wskaźniki	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy/źródło finansowania
I	Wspieranie różnych form zatrudnienia w tym socjalnego i subsydiowanego (np. w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych) oraz innych form aktywizacji zawodowej (np. prac społecznie użytecznych).	- liczba osób zaktywizowanych zawodowo - liczba instytucji umożliwiających podjęcie aktywizacji zawodowej	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> PUP, Urząd Miasta, Organizacje Pozarządowe <u>Źródło finansowania:</u> Środki własne Gminy, PUP
II	Redukowanie psychospołecznych skutków bezrobocia: praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych we współpracy z psychologami, doradcami zawodowymi, prawnikami (m.in. w oparciu o	- liczba programów i projektów służących eliminowaniu skutków bezrobocia, - liczba osób objętych pracą socjalną w tym zakresie, - liczba osób	2019 – 2025 <u>Realizatorzy:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> PUP, Organizacje Pozarządowe, GKRPA

	kontrakt socjalny).	korzystających z poradnictwa prawnego, zawodowego i psychologicznego, - liczba zawartych kontraktów socjalnych	
III	Organizowanie indywidualnego doradztwa zawodowego w zakresie planowania ścieżki kształcenia lub drogi zawodowej oraz diagnozy predyspozycji zawodowych.	- liczba osób objętych wsparciem w tym zakresie	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> PUP, organizacje pozarządowe, PCE, lokalny biznes, Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej <u>Źródło finansowania:</u> Środki własne Gminy, RPO WiM, POIR, PO WER, PO PC
IV	Zwiększenie aktywności pozazawodowej osób bez pracy poprzez udział w: - centrum wolontariatu, - banki czasu	- liczba wolontariuszy, - liczba działań	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, szkoły, Urząd Miasta <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki zewnętrzne z ogłaszanych konkursów
V	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i organizacjami pozarządowymi w zakresie inicjowania i wspierania systemowych rozwiązań umożliwiających podjęcie pracy, między innymi tworzenia spółdzielni socjalnych.	- liczba istniejących spółdzielni socjalnych - liczba osób, które skorzystały ze szkoleń, kursów, prac społecznie użytecznych	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> PUP, Organizacje pozarządowe, Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej <u>Źródło finansowania</u> Środki pochodzące z PUP, PFRON na tworzenie spółdzielni socjalnych, PO WER, POIR, RPO WiM
VI	Udzielanie osobom bezrobotnym i ich rodzinom wsparcia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.	- liczba rodzin i liczba osób w rodzinach objętych pomocą zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, z tytułu	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u>

		bezrobocia	Organizacje pozarządowe, Urząd Miasta <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, Program Państwa w Zakresie Dożywiania, środki z budżetu Państwa na realizację zadań z pomocy społecznej
VII	Szkolenia podnoszące kwalifikacje osób pozostających bez pracy	- liczba osób objętych wsparciem - liczba szkoleń	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, PCE, wolontariusze, lokalny biznes, Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, PO WER, POIR, RPO WiM, POPW

Osoby bezrobotne pozostające długo bez pracy wpadają w różnego rodzaju stany emocjonalne, które powodują negatywne skutki, jakimi są obniżone poczucie własnej wartości, zaburzenia bezpieczeństwa, depresje, uzależnienia, niestabilność emocjonalna. Prognozowane zmiany w kierunku przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia pozwolą na wprowadzenie większej liczby osób na rynek pracy, pozwolą na zdobycie nowych umiejętności zawodowych, na przekwalifikowanie, zminimalizują ubóstwo, pozwolą na kreatywne wykorzystanie profilu osoby bezrobotnej, wpłyną na zmniejszenie beneficjentów korzystających z pomocy MOPS. Osoby bezrobotne nabeżdżą umiejętności poszukiwania zatrudnienia. Zmiany widoczne będą po wskaźnikach poszczególnych działań.

7.1.2 Doskonalenie systemu wsparcia dzieci i młodzieży w rodzinach dysfunkcyjnych			
I	Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresach wakacji i ferii zimowych	- liczba zrealizowanych form wypoczynku - liczba uczestników wypoczynku	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, GKRPA <u>Partnerzy:</u> Placówki Oświatowe, Kuratorium Oświaty Organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy, środki zewnętrzne uzyskane w drodze ogłaszanych konkursów
II	Edukacja najmłodszych poprzez udział w grupach zabawowych	- liczba zorganizowanych grup, - liczba uczestników	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, <u>Partnerzy:</u>

			GKRPA, <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy, RPO WiM
III	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	- liczba zajęć, - liczba uczestników	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, <u>Partnerzy:</u> placówki oświatowe, świetlice środowiskowe, organizacje pozarządowe, PPP <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy, RPO WiM
IV	zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych	- liczba uczestników, - liczba placówek	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> GKRPA, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe <u>Partnerzy:</u> MOPS <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy RPO WiM
V	Pomoc materialna o charakterze socjalnym	- liczba dzieci/młodzieży mogącej skorzystać z tej formy wsparcia	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Urząd Miasta, Urząd Warmińsko-Mazurski <u>Źródło finansowania</u> Dotacja z UWM
Wiele dzieci i młodzieży cierpi z powodu niewłaściwego zachowania rodziców, opiekunów. Doznają poczucia niesprawiedliwości i bezsilności. Działania te ujemnie wpływają na zdrowie, rozwój psychospołeczny i fizyczny. Prognoza zmian w zakresie doskonalenia systemu wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych wyrówna szanse życiowe ułatwiając dostęp do edukacji, wypoczynku i zdrowia. Prognozowane zmiany zwiększą poziom usamodzielniania się i wpłyną na zmniejszenie izolacji dla całej rodziny. Wskaźniki do poszczególnych działań będą odpowiedzią na zmiany.			
7.1.3 Organizacja systemu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym i wymagającym wsparcia			
I	Organizowanie imprez integracyjnych	- liczba zorganizowanych	2019 – 2025

	przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu dzieci i rodzin	impresz, - liczba uczestników	<u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Jednostki kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy_RPO WiM
II	Organizowanie edukacji na temat prawidłowo funkcjonującej rodziny	- liczba przeprowadzonych kampanii, debat, konferencji, - liczba uczestników, - liczba opracowanych i wydanych informatorów, broszur, ulotek	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Jednostki kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy_RPO WiM
III	Rozwój oraz upowszechnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego oraz specjalistów pracujących z rodziną	- liczba porad specjalistycznych	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, PCPR <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, KPP, GKRPA <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy
IV	Utworzenie Poradni Rodzinnej	- liczba poradni, - liczba świadczonych usług, - liczba zatrudnionych specjalistów	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, PCPR <u>Partnerzy:</u> PPP <u>Źródło finansowania</u> Środki własne gminy, środki zewnętrzne pochodzące z ogłaszanych konkursów
V	Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania dysfunkcji rodzin	- liczba zrealizowanych programów	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, PCPR, GKRPA

			<u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Urząd Miasta, KPP <u>Źródło finansowania</u> Środki z funduszu alkoholowego, środki własne Gminy_RPO WiM
VI	Zapewnienie rodzinom przeżywającym poważne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, miejsc w mieszkaniach chronionych oraz mieszkaniach readaptacyjnych, zapewniających całodobowe wsparcie.	- liczba rodzin objętych wsparciem, - liczba mieszkań chronionych, - liczba mieszkań	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, Urząd Miasta, KTBS <u>Źródło finansowania</u> środki własne Gminy_RPO WiM,
VII	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia asystenta rodziny i pracownika socjalnego.	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny, - liczba rodzin, które skorzystały ze wsparcia w związku z przeżywaniem trudności opiekuńczo – wychowawczych	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, PCPR <u>Partnerzy:</u> PDD, świetlice środowiskowe <u>Źródło finansowania</u> środki własne Gminy, program ministerialny, WiM
VIII	Realizacja rządowych programów (Dobry Start, 500+, Karty Dużej Rodziny, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego)	- liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia finansowego	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Urząd Miasta, Urząd Warmińsko-Mazurski <u>Źródło finansowania</u> środki własne Gminy, program ministerialny, WiM
Funkcjonowanie rodziny dysfunkcyjnej to narastające problemy, z którymi członkowie rodziny nie są w stanie samodzielnie sobie poradzić. To współzależnienie oparte na kontroli, oskarżaniu, milczeniu, iluzji i braku zaufania. W rodzinie takiej brakuje miłości, poczucia bezpieczeństwa, szacunku, zaufania. Prognozowane zmiany zmniejszą negatywne następstwa nieodpowiednich zachowań w życiu społecznym. Zwiększenie dostępu do specjalistów: psychologa, psychoterapeuty, prawnika zmniejszy liczbę rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Zwiększenie wsparcia dla rodzin poprzez pracę asystenta rodziny poprawi funkcjonowanie rodziny, a tym samym zmniejszy liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczych, czy rodzinach zastępczych. Wskaźniki do poszczególnych działań będą odpowiedzią na zmiany			
7.1.4 Tworzenie osobom niepełnosprawnym, długotrwale lub ciężko chorym oraz starszym warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej na miarę ich możliwości i potrzeb			
I	Wspieranie i promowanie akcji służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi	- liczba akcji	2019– 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, PCPR

	starszych.		<u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, jednostki kultury, jednostki samorządu terytorialnego, MOSiR <u>Źródło finansowania</u> środki własne Gminy_RPO WiM,
II	Tworzenie innowacyjnych form pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania.	- liczba innowacyjnych form pomocy, - liczba osób objętych pomocą	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> środki własne Gminy_RPO WiM,
III	Organizacja i nadzór nad prowadzeniem usług opiekuńczych	- liczba osób objętych pomocą	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, Urząd Miasta <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, podmioty prowadzące działalność gospodarczą w tym przedmiocie, spółdzielnie socjalne <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z odpłatności za usługi, WiM, PEFRON, PUP
IV	Utworzenie i prowadzenie dziennego ośrodka wsparcia dla osób starszych z chorobą Alzheimera i demencją starczą, dziennego domu pobytu „Senior – Wigor”, klubów, świetlic, mieszkań chronionych dla osób starszych, centrów opiekuńczo-mieszkalnych	- liczba ośrodków, mieszkań - liczba osób objętych pomocą	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, PCPR, ŚDS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, Urząd Miasta <u>Źródło finansowania:</u> Środki ministerialne Program „Senior-Wigor”, środki własne Gminy, WiM
V	Współpraca z różnymi typami domów pomocy społecznej i ośrodkami wsparcia	- liczba osób skierowanych do placówek, - wysokość środków na realizację zadania	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, DPS <u>Partnerzy:</u> PCPR, organizacje pozarządowe

			<u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z odpłatności za pobyt
VI	Szerzenie idei i pomoc w organizowaniu rodzinnych domów pomocy.	- liczba rodzinnych domów pomocy, - liczba miejsc, - liczba osób skierowanych, - liczba zawartych umów	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, spółdzielnie socjalne, organizacje pozarządowe <u>Partnerzy:</u> Osoby prywatne, przedsiębiorcy lokalni, Urząd Miasta, PCPR <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, RPO WiM
VII	Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi.	- liczba podmiotów realizujących działania	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe
VIII	Organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego mających wpływ na zwiększenie aktywności seniorów	- liczba zorganizowanych form spędzania czasu, - liczba uczestników	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, jednostki kultury, placówki oświatowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, Program „Senior – Wigor”, RPO WiM
IX	Udzielanie osobom/rodzinom wsparcia finansowego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych	- liczba osób korzystających ze wsparcia	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Urząd Miasta, WMUW <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, dotacje z WMUW
Każda osoba bez względu na wiek, niepełnosprawność czy chorobę ma potrzebę bycia zauważaną, wysłuchaną, potrzebę życia, harmonii i spokoju. Prognozowane zmiany zwiększą poczucie bezpieczeństwa, udział w życiu społecznym, wyrównają poziom życia, pobudzą do aktywności. Zmniejszą bariery dotyczące izolacji i osamotnienia. Prognozowane zmiany wymagają zaangażowania podmiotów polityki społecznej, samorządu, jak również mieszkańców Miasta. Rezultaty zmian widoczne będą w wskaźnikach.			

7.1.5 Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym			
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin	- liczba udzielonych porad specjalistów, - liczba grup wsparcia, - liczba warsztatów i treningów, - liczba osób objętych wsparciem	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, GKRPA <u>Partnerzy:</u> KPP, PLU, Sąd, Prokurator, PCPR <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z funduszu alkoholowego
II	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w tym realizacja programów opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem	- liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych i edukacyjnych, - liczba uczestników, - liczba programów	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny <u>Partnerzy:</u> KPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z funduszu alkoholowego, środki zewnętrzne pozyskane w drodze konkursów
III	Rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty alternatywnego spędzania czasu wolnego.	- liczba działań/warsztatów	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, jednostki kultury <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, RPO WiM
IV	Wsparcie osób, rodzin doświadczających przemocy lub pozostających w kryzysie	- liczba założonych NK - ilość odbytych spotkań grup roboczych - liczba udzielonych porad: psycholog./prawnik/terapeuta	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Kuratorzy, służba zdrowia, KPP, PCPR, placówki oświatowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z funduszu alkoholowego, środki zewnętrzne pozyskane w drodze konkursów

V	Realizacja procedury NK	- liczba wszczętych procedur - liczba rodzin objętych procedurą, - liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjnych, - liczba osób skierowanych do specjalistów: psycholog, psychoterapeuta, - liczba osób biorących udział w grupach wsparcia	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Zespół Interdyscyplinarny, KPP, PCPR, GKRPA, Zespół służby kuratorskiej, pedagodzy szkolni <u>Źródło finansowania</u> środki własne gminy, środki z funduszu alkoholowego
Środowiska z uzależnieniami to rodziny, które zamiast być źródłem wsparcia i poczuciem bezpieczeństwa, są źródłem konfliktów i zagrożeń. Borykają się z poważnymi problemami w pracy i negatywnymi opiniami otoczenia społecznego. Prognozowane zmiany w Strategii będą zmierzać do zwiększania działań niwelujących powstawanie uzależnień i patologii społecznych. Działania profilaktyczne, zwiększenie dostępu do leczenia odwykowego, zmniejszy skalę przemocy. Prognozowane zmiany poszerzą wiedzę zagrożonych rodzin jak również samych mieszkańców Miasta w zakresie systemu wsparcia i zapobieganiu uzależnieniom.			
7.1.6 Rozwijanie gminnego systemu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności			
I	Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty mieszkań	- liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych, - liczba przyznanych zasiłków celowych z przeznaczeniem na dofinansowanie wydatków na czynsz, - liczba osób skierowanych do pracy na rzecz oddłużania mieszkań	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe <u>Partnerzy:</u> KTBS, Spółdzielnia Mieszkaniowa, organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki pozyskane w ramach programów specjalnych
II	Wspieranie nowych inicjatyw na rzecz zagrożonych bezdomnością.	- liczba przedsięwzięć na rzecz osób bezdomnych	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki pozyskane w ramach programów specjalnych, RPO WiM
III	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności	- liczba akcji monitorujących	2019 - 2025

			<u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Straż Miejska, KPP
IV	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania mieszkań socjalnych i mieszkań chronionych dla osób zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych	- liczba osób w ww. mieszkaniach - liczba utworzonych mieszkań	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki pozyskane w ramach programów specjalnych, RPO WiM
V	Pomoc i wsparcie przy tworzeniu noclegowni i łazni dla osób bezdomnych	- liczba osób korzystających z usług - liczba osób kierowanych do noclegowni	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki pozyskane w ramach programów specjalnych, RPO WiM
VI	Udzielanie pomocy osobom bezdomnym w oparciu o indywidualne programy wychodzenia bezdomności i kontrakty socjalne	- liczba zawartych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności - liczba zawartych kontraktów socjalnych	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z budżetu Państwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej
VII	Zapewnienie ciepłego posiłku, odzieży, miejsca w noclegowni	- liczba osób skierowanych do noclegowni - liczba wydanych posiłków	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z budżetu Państwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, Program Państwa w Zakresie Dożywiania

VIII	Współpraca pomiędzy instytucjami i służbami publicznymi na rzecz pomocy osobom bezdomnym	- liczba wspólnie podejmowanych działań, - liczba spotkań	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Organizacje pozarządowe, służby i instytucje publiczne
IX	Pomoc w przystosowaniu się do życia osób po opuszczeniu zakładów karnych	- liczba osób, którym udzielono pomocy	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Zakłady karne
X	Współpraca z służbą kuratorską i służbą więzienną	- liczba spotkań informacyjno- edukacyjnych organizowanych w zakładach karnych - liczba osób osadzonych uczestniczących w spotkaniach	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Służba więzienna, zakłady karne
XI	Rozwój form poradnictwa obywatelskiego, prawnego, psychologicznego, terapeutycznego. Realizacja programów dla osób zagrożonych bezdomnością	- liczba udzielonych porad - liczba osób, którym udzielono wsparcia psychologicznego, terapeutycznego - liczba działań	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Urząd Miasta, PCPR, organizacje pozarządowe <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, środki z budżetu Państwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, RPO WiM

Prognozowane zmiany dotyczące przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności możliwe będą dzięki zaangażowaniu i współpracy podmiotów polityki społecznej. Jedną z ważniejszych form przeciwdziałaniu i wychodzeniu z bezdomności i będzie stały monitoring tego zjawiska. Dzięki niemu prognozowane zmiany przyczynią się do zmniejszenia liczby osób bezdomnych, zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych, większą poczucie bezpieczeństwa i akceptacji w środowisku lokalnym. Rezultaty zmian widoczne będą w wskaźnikach

7.1.7 Rozwój form integracji społecznej grup wrażliwych ze społecznością lokalną

I	<u>Realizacja programów aktywnej integracji:</u> - realizacja kompleksowych i zindywidualizowanych działań o charakterze edukacyjnym, zawodowym, społecznym, zdrowotnym - rozwój działań z zakresu	- liczba zrealizowanych projektów - liczba uczestników projektów - liczba przeszkolonych osób - liczba zawartych	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje realizujące zadania w obszarze integracji społecznej
---	--	---	--

	profilaktyki wykluczenia społecznego wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, kulturowej, sportowej - wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej	partnerstw	<u>Źródło finansowania:</u> środki własne Gminy, RPO WiM, granty
II	<u>Rozwój sektora ekonomii społecznej :</u> - wspieranie działań w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej - wsparcie inicjatyw partnerskich na rzecz ekonomii społecznej - promocja ekonomii społecznej	- liczba spotkań informacyjno – promocyjnych, szkoleń, seminariów, wizyt studyjnych w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej - liczba osób uczestniczących w spotkaniach/szkoleniach - liczba zawartych partnerstw na rzecz ekonomii społecznej	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS <u>Partnerzy:</u> Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje realizujące zadania w obszarze ekonomii społecznej <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, granty, RPO WiM
III	<u>Realizacja działań w zakresie organizowania społeczności lokalnej:</u> - diagnoza środowiska lokalnego - zawiązywanie partnerstw, rozwój współpracy międzysektorowej - wdrażanie projektów partnerskich na rzecz lokalnej społeczności - wspieranie działalności organizacji pozarządowych - udzielanie dzieciom pomocy w edukacji - wzmocnienie integracji międzypokoleniowej poprzez organizowanie wspólnych imprez o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, edukacyjnym	- liczba przeprowadzonych diagnoz środowiska lokalnego - liczba imprez integracyjnych organizowanych dla mieszkańców - liczba uczestników organizowanych imprez - liczba organizowanych szkoleń, warsztatów, konferencji - ilość dzieci , którym udzielono wsparcia w edukacji - liczba projektów partnerskich i liczba uczestników w projektach - ilość obiektów dostosowanych dla osób	2019 - 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, UM <u>Partnerzy:</u> organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, związki wyznaniowe, inne instytucje, podmioty i grupy nieformalne realizujące zadania w zakresie organizowania społeczności lokalnej, właściciele obiektów użyteczności publicznej, PUP <u>Źródło finansowania</u> Środki własne Gminy, PUP, granty, GKRPA, RPO WiM

	- promocja w mediach działań osób niepełnosprawnych i starszych - utworzenie Centrum Integracji Społecznej, której celem będzie przełamywanie izolacji społecznej i zawodowej - wzmocnienie działań KIS poprzez wsparcie dla całej rodziny (np. grupy zabawowe, szkoła dla rodziców), szkolenia, grupy wsparcia, zatrudnienie w ramach prac społecznie - użytecznych	niepełnosprawnych - ilość programów w KTK i ilość artykułów prasowych - ilość imprez i ilość osób biorących udział w imprezach o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, edukacyjnym - ilość uczestników CIS - liczba uczestników KIS - liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba przeprowadzonych spotkań dot. wsparcia rodziny - liczba osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych	
IV	<u>Zwiększenie aktywności pozazawodowej osób pozostających bez pracy</u> poprzez stworzenie Centrum Wolontariatu, którego celem będzie zachęcenie osób bezrobotnych do aktywności na rzecz innych.	- ilość uczestników Centrum Wolontariatu	2019 – 2025 <u>Realizator:</u> MOPS, Partnerzy: placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, PUP, ŚDS, DP <u>Źródło finansowania</u> środki własne Gminy
Prognozowane zmiany w zakresie rozwoju form integracji społecznej grup wrażliwych ze społecznością lokalną zmierzać będą w kierunku poprawy warunków życia oraz tworzenia równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom. Wdrażane rozwiązania ukierunkowane będą na podniesienie poziomu prawidłowego wypełniania ról społecznych, wzrostu jakości życia, tworzeniu warunków służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb oraz podniesieniu poziomu integracji społecznej mieszkańców. Realizowane działania wymagają zaangażowania i partnerskiej współpracy wszystkich podmiotów polityki społecznej w mieście oraz poszczególnych mieszkańców. Kierunek oraz wymiar następujących zmian widoczny będzie we wskaźnikach realizacji poszczególnych działań, które będą corocznie analizowane. Prognozowane zmiany zwiększą poziom usamodzielnienia się osób z grup wrażliwych, pomogą w podjęciu zatrudnienia, a tym samym wyjścia z systemu pomocy społecznej			

8. Realizacja Strategii

8.1 Koordynacja i realizacja Strategii

Jednostka odpowiedzialną za koordynację Strategii jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie.

Strategia realizowana będzie przez:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie oraz inne jednostki organizacyjne Gminy,
- organizacje pozarządowe, którym Gmina zleca realizację zadań w obszarze polityki społecznej.

Partnerami w realizacji Strategii będą organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne szczebla powiatowego, wojewódzkiego, jednostki i organy administracji państwowej, służba zdrowia, kościoły i związki wyznaniowe, podmioty ekonomii społecznej oraz podmioty gospodarcze.

Aktualnie funkcjonujący w Polsce system prawa stwarza odpowiednie warunki do wdrażania Strategii. Zagrożeniem dla realizacji Strategii mogą być zmiany w obowiązujących przepisach z zakresu polityki społecznej, a także niewystarczające środki finansowe na zaplanowane działania.

8.2 Finansowanie Strategii

Zakłada się, że działania określone w Strategii finansowane będą:

- środki własne gminy,
- środki z budżetu państwa,
- środki zewnętrzne pozyskane przez gminę (min. UE, programy rządowe),
- środki zewnętrzne pozyskane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

8.3 Monitoring i ewaluacja Strategii

Dla prawidłowej realizacji Strategii konieczne jest prowadzenie stałych działań monitorujących i oceniających stan prac nad jej wdrożeniem. Prowadzone działania mają na celu uzyskanie informacji o tym czy:

1. założone cele i zadania są realizowane;
2. założone cele i zadania są zasadne;
3. zachodzi konieczność modyfikacji działań w przypadku zagrożeń realizacji założonych celów lub przeorientowanie celów i kierunków działań;
4. nakłady na realizację działań są adekwatne do efektów w perspektywie krótko i długofalowej;

5. zapewniona zostanie trwałość rezultatów realizacji działań.

Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Kętrzyn na lata 2019-2025 opierać się będzie na ocenie poziomu realizacji celów strategicznych na podstawie informacji sprawozdawczych i danych statystycznych oraz analizie skuteczności i efektywności narzędzi stosowanych w procesie osiągania celów strategicznych.

Z planowaniem strategicznym związany jest nierozzerwalnie system pomiaru efektów w formie wskaźników obrazujących skuteczność wdrażania celów zawartych w Strategii, a jednocześnie umożliwi dokonanie niezbędnych modyfikacji lub korekt w odniesieniu do przyszłych kierunków działań i sposobów realizowania celów.

W odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych wskaźnikami tymi będą:

Rodzaj wskaźnika	Źródło danych
liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	MOPS
liczba osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych	MOPS
liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych z Miasta Kętrzyn	MOPS, PUP
liczba szkoleń/warsztatów dla kadry pomocy społecznej	MOPS, PCPR
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	MOPS
liczba szkoleń/warsztatów dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	MOPS
liczba szkoleń/warsztatów dla członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	MOPS
liczba programów i projektów przyjętych do realizacji	UM, MOPS
liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć w świetlicach profilaktyczno-wychowawczych i socjoterapeutycznych	UM, NGO
liczba przeprowadzanych akcji i inicjatyw w obszarze pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, uzależnień	MOPS
liczba mieszkańców Miasta Kętrzyn korzystających ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy	SDS
liczba „Niebieskich Kart”	ZI
liczba powołanych grup roboczych w ramach procedury NK	ZI
liczba osób korzystających ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego	MOPS
liczba wniosków o podjęcie leczenia odwykowego złożonych do Sądu Rejonowego	GKRPA
kwota wydatków na pomoc społeczną	MOPS
liczba imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych	UM, MOPS
liczba wolontariuszy	MOPS

liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	MOPS
liczba utworzonych grup wsparcia i grup samopomocowych	MOPS
liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia i samopomocowych	MOPS
rodzaj zajęć i szkoleń w ramach Programu Aktywności Lokalnej	MOPS
liczba osób bezrobotnych korzystających z prac społecznie użytecznych	MOPS,UM
Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych	MOPS,UM
liczba osób i rodzin korzystających z Programu „Posiłek w szkole i w domu”	MOPS

Narzędzia ewaluacji Strategii to:

- systematyczne gromadzenie i analiza danych dotyczących realizacji Strategii,
- systematyczna kontrola i monitoring realizowanych zadań pod względem jakości, czasu oraz efektywności,
- sporządzanie rocznych sprawozdań częściowych,
- sporządzenie końcowego sprawozdania z realizacji Strategii.

Jednym z elementów wdrażania Strategii jest jej aktualizacja do zmieniających się realiów życia społeczno – gospodarczego. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych celów i kierunków działań, pozwoli też na weryfikację i dokonywanie zmian, bądź aktualizację dokumentu w przypadku istotnych zmian społecznych lub prawnych.

8.4 Podsumowanie

Organizacja systemu pomocy społecznej w Mieście Kętrzyn jest dostosowana do potrzeb społecznych. Cele strategiczne i kierunki działań opracowano na podstawie analizy systemu pomocy społecznej, edukacji, kultury, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień, przemocy w rodzinie i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kętrzyn na lata 2019-2025 nakreśla długofalowe działania zmierzające do osiągnięcia celu głównego, którym jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Strategia jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i szczegółowe oraz kierunki działań związane z ich realizacją. Strategia zakłada rozszerzanie i pogłębianie form pracy

socjalnej. W myśl ustawy o pomocy społecznej działania podejmowane przez ośrodek pomocy społecznej powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się rodzin i osób objętych pomocą, oraz do ich integracji ze środowiskiem. Zaspokajanie wszystkich potrzeb klientów pomocy społecznej może skutkować stanem wyuczonej bezradności, postawą roszczeniową oraz pozbawić ich motywacji do aktywności i podejmowania wysiłku w przezwyciężaniu trudności życiowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kętrzyn nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w mieście. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażanie – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kętrzynie.

Jest to szczególnie istotne znaczenie w przypadku pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, gdzie preferowane będą działania rozwiązujące problemy zasadnicze dla społeczności lokalnej. Przy realizacji takich projektów niezbędne jest porozumienie i współpraca pomiędzy partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji.

W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących osiągnięte zostaną cele operacyjne i strategiczne.

Ważnym elementem wyrażającym Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Kętrzyn na lata 2019-2025 jest:

- zidentyfikowanie partnerów w zakresie realizacji Strategii,
- pozyskanie akceptacji społecznej dla zadań strategicznych (współpraca władzy z sektorem pozarządowym i gospodarczym, spotkania publiczne z mieszkańcami, systematyczne zamieszczanie informacji w mediach),

- uzyskanie poparcia zewnętrznego (kontakty z władzami, kontakty z partnerami, współpraca z organizacjami pozarządowymi, kontakty z mediami).

Samorząd lokalny, poprzez budowę kapitału społecznego dla i przez swoich mieszkańców, wzmacnia naturalne wsparcie Rodziny w jej naturalnym środowisku, stara się redukować skutki społeczne bezrobocia, odrzucenia społecznego, bezdomności, uzależnień, włączając w ten proces odpowiednich partnerów.

Strategia jest dokumentem otwartym, jako element żywy będzie podlegać okresowym weryfikacjom i zmianom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczną, ekonomiczną, potrzebami gminy i wymogami prawa. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej. Zapisy zawarte w strategii realizowane będą zgodnie z zaplanowanymi działaniami i w zależności od posiadanych środków finansowych.

Strategia jest konstrukcją, która dopiero po wypełnieniu realnymi działaniami, przełoży się na wymierną poprawę jakości życia mieszkańców miasta Kętrzyn.

9. SPIS TABEL

Nr tabeli	Nazwa	Strona
1	Populacja w mieście Kętrzyn w latach 2016 – 2018	9
2	Przyrost naturalny w latach 2016 – 2018	9
3	Saldo migracji w mieście Kętrzyn w latach 2016 – 2018	9
4	Struktura mieszkańców wg ekonomicznych grup ludności w mieście Kętrzyn w latach 2016 – 2018	10
5	Liczba małżeństw zawartych w Kętrzynie w latach 2016 – 2018	10
6	Biologiczne grupy wiekowe	11
7	Liczba przychodni w mieście Kętrzyn w latach 2016 – 2018	11
8	Porady ogólnodostępne	11
9	Powody przyznania pomocy społecznej klientom MOPS w Kętrzynie w latach 2016 – 2018	13
10	Wydatki MOPS	14
11	Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej w mieście Kętrzyn	17
12	Bezrobotni zarejestrowani w mieście Kętrzyn w latach 2016 – 2018	18
13	Charakterystyka osób bezrobotnych w mieście Kętrzyn	20
14	Dane o programie „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Kętrzynie	22
15	Struktura wydatków MOPS związana z opieką nad dziećmi i młodzieżą w 2018r	23
16	Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia w mieście Kętrzyn w latach 2016 -2018	24
17	Liczba osób po 60 roku życia, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2016 – 2018	25
18	Liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wraz z kosztami ponoszonymi przez miasto w tym zakresie w latach 2016-2018	26
19	Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej wraz z kosztami ponoszonymi przez Miasto w tym zakresie w latach 2016-2018	27
20	Osoby niepełnosprawne w powiecie kętrzyńskim w 2018 roku z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności	29
21	Osoby niepełnosprawne w powiecie kętrzyńskim w 2018 roku z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności	30
22	Osoby niepełnosprawne w powiecie kętrzyńskim w 2018 roku z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności	31

23	Osoby niepełnosprawne w mieście Kętrzyn w 2018 roku z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności	32
24	Osoby niepełnosprawne w mieście Kętrzyn w 2018 roku z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności	32
25	Osoby niepełnosprawne w mieście Kętrzyn w 2018 roku z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności	33
26	Charakterystyka zjawiska bezdomności w Kętrzynie w latach 2016-2018	37
27	Charakterystyka zjawiska bezradności w Kętrzynie w latach 2016-2018	39

UZASADNIENIE

Obowiązująca w Gminie Miejskiej Kętrzyn Strategia rozwiązywania problemów miasta uchwalona na lata 2015-2025 uchwalona zgodnie z brzmieniem Uchwały nr XVI/112/15 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 25 listopada 2015 roku, wymaga w obecnej chwili gruntownych zmian. Z uwagi na aktualizacje aktów prawnych od szczebla ustawowego, poprzez rozporządzenia wykonawcze, kończąc na odnośnych aktach prawa miejscowego koniecznym jest doprecyzowanie tego dokumentu i przystosowanie jego brzmienia do obowiązujących aktów prawnych. Strategia musi być zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy. Zakres zmian dokonany w przepisach rangi ustawowej w ostatnich czterech latach był tak znaczący, iż uzasadnionym jest dokonanie aktualizacji brzmienia obowiązującej Strategii. W szczególności dużym zmianom poddano ustawę o samorządzie gminnym, która była nowelizowana pięciokrotnie od 2015 roku, jak też ustaw jej towarzyszących w związku z realizacją zadań objętych treścią Strategii. Bezpośrednim skutkiem zmian w przepisach rangi ustawowej, jest często konieczność zmian istniejących lub wydanie nowych rozporządzeń czy przepisów wykonawczych.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kętrzyn na lata 2019-2025”, zwana dalej „Strategią”, jest drugim dokumentem strategicznym tego rodzaju opracowanym dla Miasta Kętrzyn. Strategia rozwiązywania problemów miasta uchwalona na lata 2015-2025 zgodnie z brzmieniem Uchwały nr XVI/112/15 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 25 listopada 2015 roku, wymaga w obecnej chwili gruntownych zmian wywołanych aktualizacją aktów prawnych od szczebla ustawowego, poprzez rozporządzenia wykonawcze, kończąc na odnośnych aktach prawa miejscowego. Strategia musi być zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy. Ponadto dokument ten powinien:

- 1) kształtować aktywny model polityki społecznej w gminie (współpraca wszystkich instytucji rządowych, samorządowych, pozarządowych oraz przedstawicieli biznesu),
- 2) zakładać budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego.

Aktualizowana Strategia musi być zgodna z założeniami polityki społecznej Unii Europejskiej dotyczącymi:

- 1) zapewnienia wszystkim dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług,

- 2) zapobiegania ryzyku „wykluczenia”,
- 3) pomocy dla osób najbardziej narażonych na „wykluczenie” (wspieranie najsłabszych),
- 4) mobilizacji organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

W ramach prac nad aktualizacją Strategii przeprowadzona została diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Miejskiej Kętrzyn. Diagnozę wykonano w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (uzyskane w toku jego bieżącej działalności), Urzędu Miasta, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji oraz instytucji i organizacji współpracujących z MOPS. Do jej sporządzenia wykorzystano także informacje z innych działających na terenie Miasta instytucji społecznych. Ponadto korzystano z dostępnych publikacji naukowych i statystyk (m.in. z danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa cele strategiczne oraz działania, których realizacja powinna przyczynić się w znacznym stopniu do pomocy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów społecznych i minimalizowaniu ich skutków. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała od współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych oraz od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych.

W efekcie realizacji Strategii ma ona doprowadzić do większej integracji społecznej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Mając powyższe na uwadze, przyjęcie "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kętrzyn na lata 2019–2025" należy uznać za zasadne.

RAPORT PRZEPROWADZONEGO GŁOSOWANIA

Nazwa sesji: 16 sesja RM

Data głosowania: 26.09.2019

Temat głosowania: 3.6.3. przyjęcie uchwały „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kętrzyn na lata 2019 -2025” wraz z autopoprawką BM i wnioskiem komisji

Typ głosowania: Normalne

Głosowanie zwykłe TAK, NIE, WST

Typ wyniku: Większość zwykła

Uchwałę przyjmuje się większością głosów z uwzględnieniem kworum

Uprawnionych razem: 21

Głosów ZA: 20

Uprawnionych obecnych: 20

Głosów WSTRZ: 0

Głosujących: 20

Głosów PRZECIW: 0

Głosowanie jawne: TAK

Uchwała została podjęta

Głosy indywidualne:

Nr	Nazwisko i Imię	Głos
1	Rafał Rypina	ZA
2	Czesław Ćwik	ZA
3	Krystian Abramowicz	ZA
4	Zofia Waszkiewicz	ZA
5	Marzena Gajek	ZA
6	Daniel A. Sapiński	ZA
7	Edward Mitros	ZA
8	Ryszard T. Szymański	ZA
9	Andrzej Niedźwiecki	ZA
10	Zenon Buraczek	ZA
11	Roman Chodara	ZA
12	Dariusz M. Duczek	ZA
13	Jerzy Baranowski	ZA
14	Helena Szymkiewicz	ZA
15	Zbigniew Nowak	ZA
16	Alicja Biała	ZA
17	Władysław Zarecki	ZA
18	Jan W. Mickiewicz	ZA
19	Tomasz Komorowski	ZA
20	Wioletta Czech	ZA

